БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 104 (6033)
МАЙН 24
СРЕДА
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

НЭГЭДЭХИ НЮУРТА:

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Генералиссимус **И. В. СТАЛИНДА** Германска Демократическа Республикын Премьер-министр **О. Гротеволиин** бэшэг. **Н. Викторов.**—МТС-эй түрүү бригада, **А. Юмсунов.**—Тарилгын темп һула.

ХОЕРДОХИ НЮУРТА:

И. Иванов. —Агуухэ ород арад—Советскэ Союзай хүтэлбэрилхы хүсэн мүн.

Комсомольско ажабайдал.

ГУРБАДАХИ НЮУРТА:

Республикын һургуулинуудта. **П. Швачко.**—Ажалшадай зунай амаралта: **Вл. Маяковский.**—Шадал мэдүүлмэ шанга хоолойгоор. Ажалшадай бэшэгүүдһээ.

ДҮРБЭДЭХИ НЮУРТА:

Д. Мадасон.—Туризмые үргэнөөр дэлгэрүүлэе! Модо урадхуулга. Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй пленум. Уругвайн коммунистическа партиин XV съезд.

АЛДУУНУУДАА ДАБТАХАГҮЙ, ТҮРГЭНӨӨР ЗАҺАХА, УСАДХАХА

Энэ жэлдэ манай республикын колхозууд хабарай тарилгые хожомдожо эхилһэншье һаа, тэрэниие түсэбтэ болзор соо дүүргэхын тула илангаяа шангаар ажаллажа байна. Эртын тарилгые түрүү колхозуудай дүүргэһэн тухай мэдээсэлнүүд Закаменай болон Хориин, Бичурын болон Тарбагатайн аймагуудһаа орожо байна. Энэ хадаа үргэлжэ ехэ талмай дээрэһээ үндэр ургаса абахын тула үргэн ниитэ колхознигуудай оролдожо байһыень, Эхэ орондоо элбэг ехэ таряа талха ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые үгэхын тула, өөрынгөө колхозые улам баян болгохын тула, ажалта үдэрэй үнэ сэнгые дээшэлүүлхын тула оролдожо байһыень харуулна.

Хабарай тарилгые хожомдожо эхилһэншье һаа, олохон колхозуудай илангаяа һүүлэй үедэ хурдан темптэйгээр ажаллажа байһан баримта болбол энэ жэлдэ хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй улам һайнаар механизацилагдаһан тухай, энэ механизациие хүсэд дүүрэнээр хэрэглэхын тула МТС-эйшье зүгһөө, мүн колхозойшье зүгһөө улам ехэ эрилтэнүүд табигдадаг болоһон тухайнь хэлэжэ үгэнэ. Хабарай тарилгын эхилхэһээ хойшо газар хахалалга, борнойлолго, үрһэ хаялга гэхэ мэтын полевой хүдэлмэринүүд дээрэ элирүүлэгдэһэн хэдэн олон дутуу дунданууд болбол МТС ба колхоз хоёр бэе бэеынгээ алдуу эндүүнүүдые далдалдаггүй, харин элирүүлдэг, элирүүлһэнэйнгээ һүүлээр тэдэниие түргэнөөр усадхахын тула урданайхиһаа һайнаар оролдодог болоһо байһан тухайнь хэлэнэ.

Гэхэ зуура, МТС-үүд ба колхозууд болбол өөһэд хоорондоо баталһан договорнуудые тон нарин нягтаар дүүргэхэ тушаа, XVI областной партийна конференциин элирүүлһэн энэ хүдэлмэридэхи дутуу дунданuудые дүүрэн усадхаха тушаа тон бага хэмжээнүүдые абана гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. МТС-үүдэй ба колхозуудай хоорондын договорнуудай дүүргэгдээтүй байһаниие хоёр талаһаа нюуһан олон тоото баримтанууд үшөөл усадхагдаагүй байһаар.

Энээн тухай Кударын аймагһаа манай селькор мэдээсэһэн байгаа. Гэбэшье, тэндэхи хүтэлбэрилхы органууд Хамнигадайн МТС-эй ба тэрэнэй харьяата колхозуудай зүгһөө договорно уялгануудаа дүүргэдэг болохын тула шухала хэмжээ абанагүй. Тэрэнэй эсэстэ хүдэлмэридөө голодһо гаргаха, тракторнуудые миин байлгаха ябадалнууд тэрэ МТС-тэ усадхагдаагүй байна:

МТС ба колхозуудай хоорондо баталагдаһан договорнуудые дүүргэхэ хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандалга мүн Заиграйн аймагта үзэгдэнэ. ВКП(б)-гэй Обкомой хүдөө ажахын таһагай хүдэлмэрилэгшэдэй шалгаһан ёһоор, Ново-Брянска МТС-тэ тэрэ хэрэгые хэншье эрхилдэггүй шахуу байна. Тус МТС-эй директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Балаганский хадаа МТС ба колхозуудай хоорондохи зүб харилсаа хангахын тула, МТС ба колхозуудай хүсые хүсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ ябадалда ямаршье үүсхэл гарганагүй.

Эдэ бүгэдэ юу харуулнаб гэхэдэ, республикын нилээд олон МТС-үүдтэ ба колхозуудта договорно уялгануудаа дүүргэхэ ябадалайнь хангалтагүй байһан тухай, ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй февральска пленумэй тогтоолые дүүргэхэ хэрэгтэ табидаг анхаралаа зарим аймагуудтахи партийна ба советскэ органуудай һуладуулжа байһыень гэршэлнэ. Тиихэдэ хүдөө ажахын Министерство болбол энэ хэрэгтэ мүнөө болотор эдэбхитэйгээр оролсодоггүй, хажуу тээһээнь хаража, ажаглажа байһаар.

«МТС-үүдэй директорнүүдые политическэ талаар орлогшонор болбол МТС-үүдэй хүдэлмэриин һайжаралгые түйлаха, МТС ба колхозуудай хоорондохи зүб харилсаае хангаха, өөһэд хоорондохи хэлсээтэ харилсаагаа колхозууд ба МТС-үүдэй зүбөөр бэелүүлжэ байһыень хинан сахижа, энэ харилсаа холбоонуудта МТС-эйшье ба колхозойшье хүдэлмэриин дутуу дунда зүйлнүүдые үгээ нэгэдэн далдалха ябадалнуудые усадхажа байха ёһотой» гэжэ ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоол соо сэхэ хэлэгдэһэн байгаа. Теэд энэ эли тодо заабариие нилээд олон замполидууд муугаар дүүргэжэ байна. Тиихэдэ, партиин олохон айкомууд болбол замполидуудай харюусалгые дээшэлүүлхын тула, тэдэнэй үүсхэл оролдолгые үргэдхэхын тула, МТС ба колхозуудай хоорондо баталһан договорнуудай нарин нягтаар дүүргэгдэхын тула шухала хэмжээнүүдые абанагүй.

Партийна ба советскэ организацинуудай, хүдөө ажахын органуудай зорилго юуб гэхэдэ, МТС ба колхозуудай хүдэлмэриин дутуу дунданuудые элирүүлээд, тэдэниие удаарууланг үй, түргэнөөр усадхаха тушаа хэмжээнүүдые абаха, тиин трактор машинануудай үндэр бүтээсэтэйгөөр хэрэглэгдэхэ, трактористнууд болон колхознигуудай хүдэлмэриин һайн условинуудые байгуулха, түрүү, эрхим дүй дүршэлнүүдые ниитэ зоной дунда үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ябадал болоно.

МТС ба колхозууд гүрэнэй нэгэн шухала ажал дүүргэжэ, Эхэ орондоо эдеэ хоол элбэг дэлбэгээр бэлэдхэнэ. Энэ зорилгоёо улам һайнаар дүүргэхэ ябадалдань тэдэнэй өөһэд хоорондоо баталһан договорые нарин нягтаар, үнэн сэхээр бэелүүлгэ ехэхэн туһаламжа үзүүлхэ байна.

Германска Демократическа Республика Премьер-министр

Берлин, 1950 оной майн 19.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ

Генералиссимус И. В. СТАЛИНДА

Эрхим хүндэтэ Генералиссимус Сталин, репарациин тоодо оруулан Германиин түлэхэ суммые хорооохо тушаа Танай 1950 оной майн 15-най бэшэгые абаһан ба удхатайнь танилсаһанаа энээгээр лабланаб.

Немецкэ репарационно уялгануудһаа үлэһэн суммын хахадыень хорооохо ба тэрэнэй түлбэриие 15 жэлдэ һубаруулха зэргээр нилээд хүнгэдхэхэ гэһэн шиидхэбэриинь түлөө Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительстводо немецкэ арадай баясхалангые Германска Демократическа Республикын Сагзуурын Правительствын үмэнэһөө мэдүүлнэб.

Энэ һайн сэдьхэлэй ба этигэлээр бүрин алхам хадаа манай экономическа ба культурна ажабайдалай хүгжэлтые, тэрэшэлэн манай хүн зоной ажабайдалай условинуудай саашадаа һайжаралгые түргэдхэхэ байна. Советскэ Правительствын шиидхэбэринь Германска Демократическа Республикые ба бүхы немецкэ арадай прогрессивнэ хамаг хүсэнүүдые зоригжуулна, единэ демократическа ба эб найрамдалда дуратай Германиин түлөө тэмсэлээ шангадхахыень, агуухэ Советскэ Союзай хүтэлбэри доро ябажа, эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудай талада, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын ба сахихын түлөө эрид шууд тэмсэхыень уялгална.

Советскэ Правительствын шиидхэбэритэй дашарамдуулан, 1950 оной майн 17-до Германска Демократическа Республикын Арадай Сагзуурын Палатын заседани дээрэ Правительствынгаа нэрэһээ мэдүүлгэ хэһэн байнаб, тэрэнэй текстнь хамжуулагдаа. Энэ асуудал зүбшэн хэлсэхэ үедэ Арадай Сагзуурын Палатын бүхы фракцинууд Правительствын мэдүүлгэдэ һаналаа нэгэдээд, Советскэ Правительствын шиидхэбэри тушаа өөһэдынгөө баяр ба баясхалан мэдүүлээ. Зүбшэн хэлсэлгэ хадаа бүхы фракцинуудай хамтадаа дурадхаһан шиидхэбэриие нэгэн дуугаар баталан абалгаар дүүрэһэн байна. Тэрэнэй текстые хамжуулааб.

Гүн сэхээр хүндэлэгшэ
О. Гротеволь.

Нүхэд колхознигууд ба трактористнууд!

БУЛТАДАА БҮТЭЭСЭТЭЙГЭЭР АЖАЛЛАЖА, ТАРИЛГЫН ТҮСЭБЫЕ ТҮРГЭНӨӨР ДҮҮРГЭЕ!

☆ ☆

Манай газетые уншагша Б. Санжиевай (Мухаршэбэрэй аймаг) темээр БМАССР-эй арадай уранзураашa **Г. Павловай** зураһан плакат.

МТС-эй түрүү бригада

Сусой Лагантьевич Жерлов арба гаран жэлдэ тракторна бригадын бригадираар хүдэлмэрилнэ. Тиин, нилээд ехэ дүй дүршэлтэй, эрхим хүтэлбэрилэгшэ болоһон байна.

Тус бригадын гэшүүд Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой полиие эрхим шанартайгаар элдүүрилжэ, таряанай ургасые жэлһээ жэлдэ дээшэлүүлдэг. Мүнөө нүхэр Жерловэй бригадынхид тушаажа абаһан бүхы талмайһаа га бүриин 90 пүүд ургаса хуряаха, условно трактор бүреэр 500 гектар элдүүрилхэ, тракторна хүдэлмэринүүдэй өөрын үные химдаруулха уялга абанхай. Тиин, тракторист бүхэниинь хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, бригадаараа «Газартаряалангай үндэр культурын бригада» гэһэн нэрэзэргэ олохын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Хабарай полевой хүдэлмэринүүдэй эхилһэнһээ хойшо энэ бригада эрхим жэшээ харуулжа, Ново-Брянска МТС соо түрүүлһээр. Бригадын трактористнууд үдэрэйнгөө нормонуудые үргэлжэ үлүүлэн дүүргэдэг. Трактористнууд Назар Жерлов, Семен Спиридонов ба бусад тарилгын эхилһэнһээ хойшо нэгэшье удаа һаатангүй, үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байнад.

Бригадын гэшүүд сеялкэнүүдээ дүүрэн хүсөөрнь ашаглажа, тарилгые түргэнөөр ябуулжа. Тиин, тракторна сеялкэшэд нормонуудаа 179 процент хүрэтэр дүүргэдэг байна.

Энэ бригадада ажалай жаяг заршам ба өмхидхэл зүбөөр табигданхай. Бригадир Жерлов үйлэдбэри дээрэ ажалай түрүү метод хэрэглэхын түлөө халуун оролдолго гаргадаг. Тэрэнэй ашаар, бүхы трактористнуудынь Москвагай фабрикын солото стахановка Лидия Корабельниковагай үүсхэлые халуунаар дэмжэнхэй.

Н. Викторов.

Эмхигүй ажалай үрэ

Трактористнууд ба колхознигуудай социалистическэ мүрысөө бодотоор эмхидхэһэнэй ба агитационно-ниитын хүдэлмэри үндэр хэмжээндэ ябуулһанай ашаар Прибайкальска аймагай Чкаловай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Помулев) эртын орооһото культурануудай тарилгые агротехническэ хаһа болзорто—үшөө майн 8-да дүүргэһэн байна. Эндэхи плугшад, сеялкэшэд ба борнойшод полевой хүдэлмэринүүд дээрэ ажалайнгаа нормонуудые хододоо үлүүлэн, 150 процент хүрэтэр дүүргэдэг. Мүн энэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг тракторна бригадын (бригадирынь В. Воейков) тракторнууд нэгэнтэшье эбдэрээгүй, үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Гэхэтэй хамта, Итанцын МТС-эй олонхи тракторнууд аяар майн 10 болотор олон колхозуудай полинууд дээрэ гансахан халаан соо хүдэлмэрилжэ, тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгые, удаань тарилгые унжагайруулха ябадалда хүргөө. Иимэ байдал тракторнуудай динамонууд болон динамонуудай ременьнүүдээр хангагдаагүй байһанһаа, мүн механизаторнуудай һургуулиһаа курсантнуудай хожомдожо табигдаһанһаа тохёолдоһон байгаа. Тэрэшэлэн, тракторнуудай, илангаяа хүдөө ажахын прицепной машинануудай шанар муутайгаар заһабарилагдаһан ябадал энэ гээгдэлдэ мүн лэ ехээр нүлөөлөө. Прицепной машинанууд колхозууд дээрээ ямаршье техническэ заабаригүйгөөр заһабарилагдаһан байха юм. Машинануудай муугаар заһабарилагдаһан ушарһаа Орджоникидзын, Буденнын, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудта агротехникые эбдэхэ ябадал үзэгдэһэн байна.

Мүн Турунтаевска сельсоведэй «Красный партизан» колхоздо нүхэр Родионовой хүтэлбэрилдэг тракторна бригада тон муугаар хүдэлмэрилнэ. Хоёр колёсно тракторнууд 10 үдэр хүдэлмэрилһэнэй һүүлээр эбдэржэ, 3 үдэр миил хэбтээ. Эдэ тракторнуудай зарим түүлхэнүүд ба поршневой сахаригуудыень һэлгэхэ, клапануудыень мүлихэ хэрэгтэй болоһон байгаа. Энэ баримта тракторнуудай муугаар заһабарилагдаһаниие үшөө дахин гэршэлнэ. Тиихэдэ Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг нэгэ НАТИ (тракторист Балаганский) ходо эбдэржэ, өөдтэй юумэ хээгүй. Тус колхозой нүхэр Петровой хүтэлбэрилдэг таряанажалай бригада майн 15 болотор оройдоо 41 гектар газар борнойлһон, 34 гектар тариһан байна. Бригадын гэшүүдэй ажалай жаяг заршам һула, нормоёо дүүргэдэг хүн үгы байха юм. Бригадир Петров ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө оролдодоггүй, өөрынгөө хүдэлмэридэ харюусалгагүйгөөр хандадаг, хододоо зайжа арилшадаг заншалтай. Хүдэлмэришэдэй дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулагданагүй.

Ильинскэ сельсоведэй «Красный партизан», Таракановска сельсоведэй «Победа», Турунтаевска сельсоведэй Буденнын, Ворошиловай, Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозууд мүн лэ ехэ гээгдэлтэй. Дурсагдагша колхозууд хүдэлмэришэ хүсэ ба мори унаа түсэбэй ёһоор хүсэд гаргаагүй, тарилгын хүдэлмэринүүдые эмхи гуримгүйгөөр, муу шанартайгаар үнгэргэжэ байна.

Эдэ бүгэдэ шалтагаанһаа энэ аймаг графигһаа 782 гектараар гээгдэжэ ябана.

Итанцын МТС-эй дирекци ба аймагай хүтэлбэрилхы органууд тарилгые графигай ёһоор, үндэр шанартайгаар ябуулжа, полевой бүхы хүдэлмэриие ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ тушаа эрид шууд хэмжээнүүдые абаха зорилготой.

И. Байкальский.

Колхозно полинуудһаа мэдээсэлнүүд

▲ **Улаан—тугта колхоз.** Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз майн 17-до орооһото культурануудай эртын тарилгые дүүргэв.

Тиин, энэ колхоздо ВКП(б)-гэй Баргажанай айком ба аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба.

▲ **Колхознигуудай воскресник.** Мухаршэбэрэй аймагай «Путь Ленина» колхозой агроном Кузьма Антоновой ба таряанажалай бригадын бригадир Егор Назаровай үүсхэлээр хабарай тарилга дээрэ воскресник эмхидхэгдэбэ. Энээндэ хабаадагшад наг шэбхэ зөөгөөд, табан гектар тарилгын газарта тарааба.

▲ **Эртын тарилга дүүргэбэ.** Калининай нэрэмжэтэ колхоз Хориин аймаг соо түрүүлэн, эртын орооһото культурануудай тарилгые дүүргэбэ. Мүнөө энэ колхоздо оройн культуранууд амжалтатайгаар таригдажа байна.

Эндэ хүдэлмэрилдэг тракторна бригада (бригадирынь нүхэр Хабибуллин) графигаа ходо үлүүлэн дүүргэжэ, колхозой тарилгые түргэдхэнэ.

▲ **Часай графигаар хүдэлмэрилнэ.** Хонхолойн МТС-эй трактористнууд Б. Доржиев, Б. Батуев гэгшэд Молотовой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ часай графигаар хүдэлмэрилжэ, үдэрэйнгөө нормонуудые 180—200 процент дүүргэнэ.

ТАРИЛГЫН ТЕМП ҺУЛА

Һүүлэй үедэ тогтонишоһон дулаан үдэрнүүд хабарай тарилгын хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар ябуулха дүүрэн арга олгоно. Гэбэшье, Бичурын аймагай «Коминтерн» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Поздняков) тарилгын хүдэлмэриие тон удаанаар ябуулжа, графигаа таһалдуулан, агротехническэ һайн болзорые үнгэргэжэ байна.

Колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Бичурын МТС-эй тракторна бригада үдэр бүри 60 гектар газар хахалха, 45 гектар тариха графигтай байһан аад, тэрэнэйнгээ хахадыеншье дүүргэнэгүй. Энэ бригада часовой графигаар хүдэлмэрилдэггүй, ажалайнь жаяг заршам тон һула, трактористнууд ба прицепщигүүд бригадир Доржиев түрүүтэй гартаа ошожо хонодог тула угаа ехэ сагаа гээнэ. Харанхы болохотой сасуу олонхи трактористнууд харанхыда шалтаад, тракторнуудаа байлгадаг, горючи хэхын тулада хооһон ябадал ехээр гаргадаг байха юм.

Гадна, трактористнууд агротехникые һэнгэргүйгөөр эбдэнэ. Жэшээнь, бригадир Доржиев «предплужнигууд һаалта хэнэ» гээд, тэдэниие плугуудһаань абажа хаяһан байгаа. Мүн эбдэрхэй сеялкэнүүдээр тарилга хэжэ, үрһэнэйнгөө ехэнхи хубиие газар дээгүүр сасана. Теэд, МТС-эй директор Нетесов, ахалагша агроном Гнеушева эдэ бүгэдые һайн мэдэбэшье, ямаршье хэмжээ абанагүй.

Тиихэдэ, таряанажалай бригадануудай морин сеялкэнүүдэй тракторта шаргагалагдаһан ушарһаа плугшадай хахалһан газар тарингдангүй, шииг нойтоёо гээжэ хэбтэһээр. Плугшад ажалайнгаа нормонуудые дүүргэнэгүй. Колхозой мори унаа ашаггүйгөөр, ехэнхидээ колхознигуудай өөрын ябадалда хэрэглэгдэнэ. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд энээниие мэдэбэшье, нэмэлтэ плуг гү, али борной хүдэлмэридэ гаргахые оролдоногүй.

Эдэ бүхы гээгдэлэй шалтагаануудай нэгэн — ажалай эмхидхэлэй һула ябадал болоно. Жэшээлхэдэ, колхознигууд поли дээрэ дүүрэн үдэр соо хүдэлмэрилдэггүй, мүн тоо бүридхэл эндэ муугаар табигданхай. Үнгэрхэдөө плугшад нэгэ газарта обоорон хахалдаг гэхэ гү, тэдэндэ амяар амяараа участок таһалагдажа үгтэдэггүй байна. Тиимэһээ тэдэнэй ажалай бүтээсэ тон бага, хэнэйнь һайнаар, хэнэйнь муугаар хүдэлмэрилһэниие мэдэхын аргагүй байдаг.

Гадна, колхозно таряашадай дунда политическо-ниитын хүдэлмэри газетэ уншалгаар хизаарлагдадаг, социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдээгүй, плугшад, борнойшод ба сеялкэшэд өөһэд өөһэдын уялгануудые абаагүй байха юм. Полевой стануудта «Дайшалхы хуудаһанууд» үсөөн гаргагдадаг, лодырьнууд ба голодһо гаргагшадтай тэмсэхын зорилгоор тэрээн дээрэ большевистскэ шүүмжэлэл бэшэгдэдэггүй. Колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Цыдыпов тарилгын хүдэлмэридэ анхаралаа огто табидаггүй, бригадануудта оройдоо ябадаггүй, агитационно-ниитын хүдэлмэриие толгойлдоггүй, саг үргэлжэ гартаа һуужа байдаг. Тарилгын хүдэлмэри дээрэ коммунистнууд жэшээ харуулан ажалланагүй, партийна организациин эмхидхэхы үүргэ харагданагүй. Эдэ бүгэдэнь партийна суглаан дээрэ тарилгын асуудалые нүхэр Цыдыповэй нэгэнтэшье табяагүйень эли тодо гэршэлнэ.

Тарилгын хүдэлмэриин таһалдалда оруулагдаһанай үшөө нэгэ шалтагаан түрүүлэгшэ нүхэр Поздняковой үндэр ургаса абаха хэрэгтэ өөрынгөө харюусалгые мартаһан ябадалһаа болоно. Тарилгын хүдэлмэриие хойшо татаһан шалтагаануудые элирүүлжэ, тэрэниие усадхаха хэмжээнүүдые абахын орондо, энэ шухала кампаниие бодотоор, хэрэг бүтээмжэтэйгээр хүтэлбэрилхын орондо нүхэр Поздняков болбол правлениин олонтоото заседанинуудые татажа, бригадирнууд ба колхознигуудые сүүдтэ үгэхөөр занадаг заншалтай.

Саашадаа иимэ байдал тэсэшэгүй. Тус колхозой эдэ бүхы гээгдэлээ ойрын үдэрнүүдтэ усадхаха хэрэгтэнь аймагай хүтэлбэрилхы органууд бодото туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

А. Юмсунов.

АГУУЕХЭ ОРОД АРАД—СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ХҮТЭЛБЭРИЛХЫ ХҮСЭН МҮН

Кремльдэ Улаан Армиин сэрэгүүдые командалагшадай хүндэлэлдэ хэhэн уулзалга дээрэ И. В. Сталинай түүхэтэ үгэ хэлэhэн үдэрhөө хойшо энэ жэлэй майн 24-дэ табан жэл гүйсэбэ. Нүхэр Сталин энэ үгэ соогоо советскэ арадай габьянуудай тухай хэлэхэ зуураа, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ ород арадай дүүргэhэн үүргые онсо тэмдэглэhэн, Советскэ Союзай составта ородог бүхы нацануудhаа үлэмжэ гайхамшаг наца мүн гэжэ ород арадые сэгнэhэн байна. Ород арад болбол, гэжэ И. В. Сталин хэлэнэ, манай ороной арадуудай дунда Советскэ Союзай хүтэлбэрилхы хүсэн болоhон, энэ дайн соо бүгэдэндэ мэдэгдэбэ. Нүхэр Сталин болбол ород арадай тунгалаг hаруул ухаае, хатуу шанга сэдьхэлые, тэсэмгэйень тэмдэглэhэн байна.

Энэ үндэр сэгнэлтые ород арад абаха ёhоороо абаа. Ород арад болбол хариин эзэмдэгшэдтэй ба орон дотороо ажалшадай дайсадтай хэhэн олон зуун жэлэйнгээ тэмсэл соо баатар хүсэтэй, мүлжэгшэдэй зоргооро оролгодо ба мүлжэлгэдэ тэсэшэгүйгөөр хандадаг болоhон, эрхэ сүлөө ба социализмын түлөө тэмсэлэй агуухэ жэшээнүүдые бүхы дэлхэйн ажалшадта үгэhэн байна. Ород арад болбол хуушан дэлхэйн хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэ манай ороной арадууд соohоо эгээн түрүүлэн ороhон, царизм ба капитализмые унагааха хэрэгтэ, «арадуудай хаанта түрмые» бутаргаха хэрэгтэ түрүү ба шиидхэхы хүсэниинь болоhон байна. Мүлжэгшэ зонхилхы ангинуудай колонизаторско политика болбол ород арадай олонхи зондо харша байhан хадань тэдэнэр энэ политикада эсэргүү эбсэшэгүй тэмсэл ябуулhан байна.

Ород арад болбол бүхы хүн түрэлтэнэй оюун бодолой хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ нүлөө үзүүлhэн баян сэгшын культура байгуулаа. Ородой эрдэмтэд, технигүүд, уранзохёолшод, композиторнууд болбол дэлхэйн культурын баялигта сэгнэшэгүй ехэ хубитые оруулаа. Гениальна Ломоносов болбол ородой ба дэлхэйн наукые хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ саг үеые нээhэн байна.

Ородой эрдэмтэ математик Лобачевский болбол юртэмсэ дайда тухай шэнэ ойлгомжо үгэhэн геометрическэ системэ байгуулаа. Ородой ухаалан бүтээгшэ Яблочков хадаа дэлхэй дээрэ түрүүшын электрическэ дуговой лампа бии болгоо. Ородой гениальна химик Менделеев мүнөөнэй химиин үндэhэн болоhон элементнүүдэй периодическа системые нээhэн байна. Ородой физиологууд Сеченов, Мечников, Павлов гэгшэд естественнэ наукануудай хүгжэлтэдэ хүсэтэ түлхисэ үгөө. Пушкин, Гоголь, Тургенев, Лев Толстой, Горький ба уран hайхан үгын бусад гайхамшагта хүнүүдтэй ородой литература хадаа дэлхэйн литературын баялигта сэгнэшэгүй ехэ хубитые оруулhан байна. Репин, Суриков, Перов, Крамской, Серов, Верещагин гэгшэдтэй ородой уранзураашад зурагай искусствын талаар ород арадта унтаршагүй ехэ алдар соло асарhан байна. Дэлхэйн культурын хүгжэлтэдэ мүн ородой хүгжэмэй искусство болон ородой театр айхабтар ехэ үүргэ дүүргэhэн байха юм.

Ород арадай гүн дундаhаа большевигүүдэй агуухэ партиин түрэжэ гараhан ябадал тэрэнэй туйлай ехэ омогорхол болоно, тэрэ партиин үндэhэн принципүүдэй нэгэниинь пролетарска интернационализм, адли тэгшэ эрхэ ба арадуудай хоорондын хани барисаан мүн болоно.

Ород арад болбол пролетарска революциин агуухэ гени, коммунизмын зохёон байгуулагша В. И. Ленинние нарата дэлхэйдэ үгөө. В. И. Ленин хадаа манай ороной болон бүхы дэлхэйн арад ниитэдэ социализмын замые гэрэлтүүлжэ үгэhэн Маркс—Энгельсын hургаалнуудые ба хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэнь болоhон байна. Хүн түрэлтэнэй агуухэ генинэр Ленин ба Сталинай хэрэг—ленинизм хадаа ородой ба дэлхэйн культурын дээдэ зэргын туйлалтань, эрхим шэмэглэлынь мүн болоно.

Ород арадай түрүү түлөөлэгшэд болбол түрэл газарайнгаа дүлэтэ патриодууд байhан юм. Тэдэнэр өөрынгөө арадта хизааргүй дуратай байжа, мүлжэгшэд ба хубалзанарта бажуугдаhан хүсэнүүдыень сүлөөлхын түлөө шэн габьятайгаар тэмсэдэг байгаа, тэрэнэй түүхэтэ hайхан хүгжэлтын тодо перспективэнүүдые уридшалан хараhан байна. Радищев болбол агуухэ хэрэгэй ба алдар солын тула үрэhэн арад юм гэжэ ород арадые нэрэлдэг байгаа. Россиин арюун үндэр үүргэнүүд тухай агуухэ арадай агуухэ хүбүүн А. С. Пушкин бэшэhэн байна. Белинский болбол «эрдэмтэ дэлхэйе толгойлон байгша, наукадашье, искусстводашье хуулинуудые үгэгшэ, бүхы болбосоронгы хүн түрэлтэнhөө хүндэлэл шүтэлгэ хүлеэн абагша Россин 1940 ондо ямар байхые» хараhан байна. («Родина» гэжэ сборник, 1942 ондо хэблэгдээ, нюур 58).

«Гадаадын дарлалтада орожо болохо тухай hаналшье хадаа ород хүнүүдтэ жэрхэштэй» гэжэ Чернышевский болбол өөрынгөө арадай тэсэмгэй шанга ба эрэлхэг зоригтой байhандань омогорхохо зуураа тэмдэглэдэг байгаа. Ород арадай агуухэ хүсэ шадал тухай поэт Денис Давыдов ингэжэ бэшээ hэн: «Манай эхэ Росси айхабтар ехэ! Тэрээнэй арга хэрэгсэлнүүдэй элбэг ехэ байhаниинь хадаа тэрээнэй нэрэ хүндэдэ ба ажабайлгада халдаhан олон арадуудта хэсүүтэй болоол; гэбэшье, тэдэ арадууд Россин оёорто хадагалагдажа байгаа лавын бүхы слойнуудые үшөө мэдэнэгүй...

Росси хадаа өөрынгөө бүхы баатарлиг бэеые үшөө харуулан бодоодүй, хэрбээ тэрээнэй хэзээ нэгэ сагта бодоо хадань тэрэнэй дайсад hайтай юумэ үзэхэгүй! («Родина» гэжэ сборник, 1942 ондо хэблэгдээ, нюур 26).

Ородой большевигүүд болбол өөрынгөө арадай патриотическа ёhо заншалнуудые хүлеэн абаад, нэрэтэй гүрэтэйгөөр үргэлжэлүүлhэн байна. Тэдэнэр хадаа өөрынгөө арадта гүнзэгыгөөр этигэhэн, тэрэнэй хэлбэришэгүй хатуу шанга, эрэлхэг зоригой ба героизмын үмэнэ hүгэдэhэн, царизмые ба капитализмые унагааха зорилгые ороной бусад арадуудтай хамта бэелүүлжэ шадаха, манай Эхэ оронийе түүхэтэ хүгжэлтын үргэн замда гаргажа шадаха байhыень эли тодоор хараhан байна. Манай орондо социалистическэ революциин hаяхан болоод байhан үедэ Ленин болбол Россин ажалшадай вождь, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдэ уласхоорондын пролетариадай түрүү хүсэн боложо шадаха байhан ородой пролетариадай агуухэ үүргые уридшалан хараа hэн. «..:Ород **хүдэлмэришэн** болбол бүхы демократическа хүнүүдые толгойлон бодоод, — гэжэ Ленин заадаг байгаа, — абсолютизмые унагааха ба **ородой пролетариадые (бүхы оронуудай** пролетариадтай зэргэлэн) **илалта түгэлдэр коммунистическэ революци тээшэ ошохо политическэ нээмэл тэмсэлэй сэхэ замаар хүтэлхэ байна».** (Зохёолнууд, том 1, нюур 282, 4-дэхи хэблэл).

Ленин ба Сталин болбол большевигүүдэй партиие байгуулhан, ургуулhан ба хатуужуулhан, тэрэниие асари ехэ ба илагдашагүй хүсэн болгоhон, тэрээнэй тугууд доро үргэн олон ород арадые ба ороной бусад арадуудые жагсааhан байна. Революционно хүдэлөөе хүтэлбэрилхэ зуураа, тэдэнэр царизмда ба капитализмда эсэргүү тэмсэлэй ябаса дундуур ажалшадай национальна ба интернациональна зорилгонуудай дүүрэнээр зохилдохо арга боломжонуудые харуулжа үгэhэн ба энэ зохилдолые бодотоор хангаhан байна. Арадуудай вождьнор болбол ородой пролетариадые шовинизмда эсэргүү бодото тэмсэлшэ байхаар hургаа. «Бусад арадуудые дарладаг арад хадаа сүлөөтэй байжа шадахагүй юм» гэhэн Маркс ба Энгельсэй принцип хадаа большевигүүдэй эбдэршэгүй бата хуулинь болонхой. Ленин ба Сталинаар хүтэлбэрилүүлhэн большевигүүд болбол хуушанай дарлалга мүлжэлгэтэ дэлхэйдэ, национальна химорол ба эбээ таhаралгын дэлхэйдэ эсэргүүгээр шэнэ дэлхэйе, бүхы национальностьнуудай ажалшадай эблэл нэгэдэлэй ба хани барисаанай дэлхэйе табиhан байна. Арадуудай тэгшэ эрхын ба хани барисаанай ленинско-сталинска идеологи болбол мүлжэгшэдэй эзэрхэлгые унагаажа, энэ шэнэ дэлхэйе байгуулха зорилго баримталhан байгаа.

Ленин ба Сталин болбол ажалшадай ангиин эб нэгэдэлые юунhээшье үлүүгээр хүндэлхэ ба сэгнэхэ ябадалда, ородой нацын мүлжэгшэ ангинуудай үлэмжэ эрхэнүүдтэй, дарлагдаhан нацануудай дундаhаа мүлжэгшэдэй үлэмжэ эрхэ тээшэ тэгүүлгэтэй эбсэшэгүйгөөр тэмсэхэ ябадалда ородой пролетариадые hургаа. Большевигүүд болбол национальна дарлалтатай эбсэхэгүй ябадалые, ондоо-национальна өөрынгөө ахадүүнэрэй хуби заяанай түлөө харюусалгатай байха мэдэрэлые, социальна ба национальна дарлалтада эсэргүү тэмсэлдэ бусад нацануудай ажалшадтай нэгэдэн орохо шухала hайhанай мэдэрэлые ород арадта хүмүүжүүлдэг байгаа.

Ородой ба манай ороной бусад арадуудай мүлжэгшэ ангинуудай контрреволюционно союзда эсэргүүгээр ородой пролетариадые тойрон жагсаhан Россин элдэб олон национальностьнуудай ажалшадай революционно союз байгуулагдаа hэн. Ород арад ба түбхын түрүүндэ ородой хүдэлмэришэн анги болбол ороной бүхы үргэн олон революционно арадуудай дунда түрүү хүсэн боложо, царизмые унагаалгада, hүүлээрнь капиталистическэ байгуулалтые унагаалгада шиидхэхы үүргэ гүйсэдхөө. Ажалшадай агуухэ вождьнор Ленин ба Сталинай хүтэлбэреэр, большевигүүдэй партяар толгойлогдоhон ородой хүдэлмэришэн анги болбол дэлхэй дээрэ анха түрүүшын советскэ социалистическэ республика байгуулhан, олонациональна социалистическэ гүрэниие байгуулгада түрүүлэн ороhон байна. Һүүлээрнь РСФСР-эй үльгэр жэшээгээр ба тэрэниие дууряан бусад советскэ республиканууд, хэжэмынь хүсэн түгэлдэр Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз байгуулагдаа hэн. Ород арад болбол ганса советскэ засаг тогтоолгодо бэшэ, мүн тэрэшэлэн залуу социалистическэ республикые сагаангвардейскэ ба интервенционистическэ бандануудhаа хамгаалгада түрүү ба шиидхэхы үүргэ дүүргээ.

Амгалан байгуулалтын жэлнүүдтэ, илангаяа СССР-эй байгуулагдаhанай hүүлээр ород арад болбол шэнэ, социалистическэ общество байгуулха ба арадуудай хоорондо бодото тэгшэ эрхэ тогтоохо хэрэгтэ шухала хүсэн боложо үгэhэн юм. Национальна советскэ республикануудта ба областьнуудта социалистическэ индустриализаци ба коллективизаци бэелүүлгэ, ороной эдэ районуудта культурна революци хэлгэ хадаа ород арадай дэмжэлгэгүйгөөр эды богонихон болзор соо яашье гүйсэдхэгдэхэгүй байгаа.

Ородой промышленна ба культурна центрнүүд — Москва, Ленинград ба бусад хадаа шэнэдхэн байгуулха агуухэ ажал-ябуулгадань парти ба правительствын авангарднь ба шиидхэхы түшэг тулгууринь боложо үгөө. СССР-эй арадууд хадаа өөрынгөө ехэ ахын үзүүлhэн элбэг бардам, үнэн сэхэ, эрэлхэг зоригто туhаламжые хэзээшье мартахагүй. Тэдэнэр энэ туhаламжын ашаар царизмhаа «уг залгамжалан ерэhэн» экономическа ба культурна гээгдэлhээ гаража, материальна ба духовно хүсэнүүдэйнгээ социализмын база дээрэ үндэhэлhэн хүсэтэй ехээр hалбаралга тээшэ туйлай ехэ hүрэлгэ хэжэ шадаhан байна. СССР-эй арадууд тэдэнэрэй эбдэршэгүй хани барисаа ба түбхын түрүүндэ ород арадые тойрон нэгэ бүлэ дотор тэдэнэрэй жагсалга хадаа олонациональна социалистическэ гүрэнэй хүсэнэй ба илагдашагүй байлгын шухалын шухала эшэ үндэhэнүүдэй нэгэниинь мүн гэжэ hайса мэдэнэ. Энэ хадаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ илангаяа элеэр харагдаа. Энэ хадаа дайнай хойто тээ Советскэ Союзай хүгжэлтын үедэ мүн лэ тиимэ элеэр харагдажа байна.

Советскэ арадуудай өөрынгөө ехэ ахые тойрон жагсаhаниинь, дайсадые баруун ба зүүн зүгтэ илаhан бүхэдэлхэйн-түүхэтэ манай илалтын хүсэн түгэлдэр эшэ hуури боложо үгөө. Ород арад болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн соо туйлай тэсэмгэй шангаяа, жэшээлэшэгүй героизм ба шэн зоригоо, социалистическэ Эхэ орондоо, советскэ правительствода ба большевистскэ партида хизааргүй үнэн сэхэ байhанаа харуулаа. Ород арад өөрынгөө дүлэтэ патриотизмаар Советскэ Союзай бүхы бусад арадуудые Эхэ ороноо эрэлхэгээр хамгаалгада зоригжуулан жагсаагаа. Ород арад хадаа фашистска эзэмдэгшэдэй дарлалтада саг зууга ороhон украинецуудта, белоруссуудта, латышнуудта, эстонецуудта, литовецуудта, молдовануудта ба бусад арадуудта ахадүүгэй сэгнэшэгүй туhаламжа үзүүлээ. Энэ туhаламжагүйгөөр дайсаниие бутасохижо, арадуудые гитлеровскэ дарлалтаhаа мулталха аргагүй байгаа.

Ород арадай зүгhөө советскэ правительствода хизааргүйгөөр найдалга, тэрээнэй политикын үнэн зүб байhанда этигэлгэ ба тус арадай зүгhөө советскэ правительствые болон большевистскэ партиие бүхы хэмжээгээр дэмжэлгэ болбол нүхэр Сталинай зааhанай ёhоор, «..: хүн түрэлтэнэй дайсаниие — фашизмые илаhан түүхэтэ илалтые хангаха шиидхэхы хүсэн боложо үгэhэн» байна. (И. В. Сталин, Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайн тухай, 5-дахи хэблэл, 1946 он, нюур 174).

Орон соохи хамагhаа ехэ хүсэтэй республика — РСФСР болбол дайнай хойто тээхи манай хүгжэлтын хүсэтэ тулгуури ба шиидхэхы хүсэн болоо. Ород арад хадаа дайнай хойто тээхи түрүүшын сталинска табанжэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй үүсхэлшэ болоhон байна. Үндэр бүтээсэтэ хүдэлмэриин түлөө патриотическа хүдэлөөнэй олон тоото формонууд ород арадай үргэн олоной дундаhаа түрэн гараад, өөрынгөө хүгжэлтын ябаса дундуур бүгэдэ арадай болон дэлгэрээ. Мүнгэнэй эрьесые түргэдхэхын түлөө, предприятинуудай стахановска хүдэлмэриин түлөө, гол шухала зөөринүүдээ эрхим hайнаар ашаглахын түлөө, үйлэдбэрилэн гаргагдажа байгаа продукциин эрхим шанарай түлөө ба бусад хүдэлөөнүүд тиимэ үндэhэтэй. Ород арадай дундаhаа дайнай хойто тээхи табанжэлэй элитэ ехэ геройнууд, үйлэдбэриин гайхамшагта новаторнууд — Николай Российский, Василий Матросов, Лидия Корабельникова, Федор Кузнецов, Валентина Хрисанова, Павел Быков, Владимир Ворошин, Александр Чутких, Анна Кузнецова болон бусад хэдэн олон мянган стахановецууд тодорон гараа, тэдэнэрэй патриотическа үльгэр жэшээе элдэб олон национальностьнуудай олон олон миллион советскэ хүнүүд дэмжэн абана.

Мүнөө советскэ арад дэлхэйн реакцида эсэргүүгээр, шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүүгээр тэмсэжэ байгаа эб найрамдалай, демократиин ба социализмын уласхоорондын лагериие толгойлжо байна. Советскэ Союзай социалистическэ байгуулалтын гайхамшаг ехэ дүй дүрһэл хадаа социализмын түлөө тэмсэлдэнь арадай демократиин оронуудта туhална.

СССР-эй арадуудай үдэр бүри ургажа ба бэхижэжэ байгаа хани барисаан манай обществын хүгжэлтын угаа ехэ хүтэлбэрилхы хүсэниинь мүн болоно.

Өөрынгөө ехэ ахые тойрон жагсаhан советскэ арадууд большевистскэ партиин хүтэлбэреэр коммунизм тээшэ ошохо замаар, Ленин — Сталинай замаар илалта түгэлдэрөөр дабшажа ябана. Ленинизмын бүгэдые илагша туг тэдэнэй замые гэрэлтүүлнэ. Ленинэй hургаалые ба хэрэгые агуухэ үргэлжэлүүлэгшэ нүхэр Сталин тэдэниие урагшань хүтэлбэрилнэ. Эдэнэр хадаа энэ алдарта зам дээрээ шэнэ тэмсэлэй ба илалтануудай түгэс хүсэтэй ба эрид шиидэнги байна. Тэдэнэр эдэ агуухэ илалтануудые туйлахал.

И. Иванов.

Украинска ССР. Винницкэ областьда ВЦСПС-эй Немировско амаралтын гэр байдаг. Тэндэ жэл бүри 5000 шахуу хүн амарна. Өөhэдынгөө амаралтые үнгэргэхын тула Москва, Ленинград, Киев, Харьков, Львов, Сталино ба бусад городуудhаа ажалшад эндэ ерэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Львовуголь» трестын № 5 шахтын стахановканууд Т. К. Калиберда (зүүн гарhаа) ба Е. В. Травинская амаралтын байшангай парк соо байна.

ТАСС-эй фотохронико.

КОМСОМОЛЬСКО АЖАБАЙДАЛ

Комсомолецууд ба залуушуул үндэр ургасын hуури табихын түлөө тэмсэнэ

Комсомольско хиналтын пост

ВЛКСМ-эй Обкомой 4-дэхи пленум дээрэ хабарай тарилгые эршэмтэйгээр дүүргэлгэдэ залуушуулай бүхы хүсые өлсүүлгэ комсомольско организацинуудай шухалын шухала зорилго мүн гэhэн тогтоол абтаа hэн. Хэжэнгын аймагай «Зургаанай Зам» колхозой комсомольско эхин организаци өөрынгөө хамтын суглаан дээрэ ВЛКСМ-эй Обкомой 4-дэхи пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсээд, комсомолецууд ба залуушуулые полевой хүдэлмэринүүдэй харюусалгатай участогуудаар табиха гэжэ шиидхээ hэн. Тус организациин 17 комсомолецуудhаа 12 хүнүүдынь полевой хүдэлмэридэ хүдэлмэрилнэ.

Полевой бригада дээрэ комсомольско группа эмхидхэгдэнхэй. Тэрэ группые комсомолка Ц. Санданова хүтэлбэрилнэ. Групорг Ц. Санданова, Л. Дашидоржиева ба Ц. Базарова гэгшэд газар хахалалга дээрэ үдэрэйнгөө нормые 100—110 процент эрхим шанартайгаар дүүргэжэ, колхознигуудта жэшээ харуулна. Полевой хүдэлмэринүүдэй шанарые шалгаха комсомольско хиналтын пост эмхидхэгдэнхэй.

Комсомолецууд үшөө полевой хүдэлмэринүүдэй эхилхэhээ урид «Боржогор» гэжэ байрадахи полевой стан дээрэ улаан булан заhабарилан бэлэдхээ hэн. Тэндэнь колхознигуудай сүлөөтэй сагтаа сэнгэн амарха бүхы арга боломжонууд бии. Улаан буланиие тус бригадын бригадир, комсомолец Г. Дондоков хүтэлбэрилнэ. Колхознигууд хүдэлмэриингөө hүүлдэ улаан буландаа ерэжэ шэнэ газетэнүүдые, номуудые уншадаг, радио шагнадаг, мүн шатар, даам табидаг юм. Агитаторнууд улаан булан соогоо хөөрэлдөөнүүдые ба газетэ уншалга үнгэргэдэг, «Дайшалхы хуудаhануудые» гаргадаг. Комсомольско организаци залуушуулай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, бүхы колхознигуудай абаhан уялгануудаа эрхимээр дүүргэхын түлөө оролдоно. Ажалшадай үдэрэйнгөө нормо дүүргэлгэ тухай үдэр бүри показательнуудай доска дээрэ, мүн эрхимүүдыень «Хүндэлэлэй доска» дээрэ бэшэдэг юм.

В. Дугарцыренов, ВЛКСМ-эй Хэжэнгын айкомой секретарь.

Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайнаар табигданхай

Кабанскын аймагай Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой комсомольско эхин организаци (секретариинь нүхэр Ф. Воробьев) hайнаар хүдэлмэрилнэ. Тарилгын урдахи үедэ колхознигуудай дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэриие комсомолецуудай hайнаар ябуулhанай ашаар колхоз тарилгадаа эрхим бэлэдхэлтэйгээр ороо. Нүхэр Воробьев өөрынгөө хүдэлмэридэ бүхы хүсэ шадалаа ба эрдэм мэргэжэлээ үгэдэг юм. Комсомолецуудынь ажалай бүхы hалбаринуудаар хубаарилан табигданхай. Тэдэнэр колхознигуудай дунда агитационно хүдэлмэри ябуулхаhаа гадна ажал дээрээ эрхим жэшээ харуулна. Илангаяа М. Хамушникова ба А. Бешкильцева гэгшэд hайнаар хүдэлмэрилнэ.

Тэдэнэртэ комсомольско эхин организациин хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ехэхэн туhална. Нүхэр Воробьев өөрынгөө ба комсомолецуудайнгаа идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлгэдэ бүхы хүсөө үгэдэг. Тэрэ хадаа 1950 оной эхинhээ хойшо комсомольско организациин секретаряар хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Воробьевой комсомольско организациин секретаряар томилогдохоhоо урид колхоздо культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри тон муугаар ябуулагдадаг hэн. Тэрээнэй үүсхэлээр колхозно клуб заhабарилагдажа, уранhайханай самодеятельностиин коллектив эмхидхэгдээ. Мүн клубтань агротехническэ кружок хүдэлмэрилнэ. Тэндэ комсомолецууд арадай агуухэ эрдэмтэд Мичурин, Вильямс, Костычев, Докучаев ба Лысенкын зохёолнуудые шудална. Һарадаа 2—3 дахин залуушуулай вечер үнгэргэгдэнэ. Воробьев өөрөө ородой классигуудай ба советскэ уранзохёолшодой зохёолнуудые hонирхон уншадаг юм.

А. Рыжков.

Комсомолецуудай шеф

Бичурын аймагай колхознигууд ехэ талмай дээрэhээ үндэр баян ургаса хуряахабди гэhэн уялгануудые абажа, тарялан дээрэ эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Аймагай центрдэхи комсомольско эхин организацинууд колхозуудые шефтээ абажа, полевой станууд болон тракторна бригаданууд дээгүүр агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулна, «Дайшалхы хуудаhануудые» гаргана, лозунг ба плакадуудые бэшэнэ. Комсомолецууд А. Эпова, Б. Жигжитов гэгшэд Ара-Хэрээтын сомоной «Коминтерн» колхоздохи тракторна бригадынхидтай хүдэлмэри ябуулна. Комсомолецууд механизаторнуудай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхаhаа гадна, тэдэнэй культурнаар ажабайхын түлөө тэмсэнэд. Улаан булан соонь шатар, даам, домино ба хүгжэмэй элдэб инструментнүүд бии. Механизаторнууд сүлөөтэй сагтаа улаан буландаа ерэжэ сэнгэн амардаг юм.

Б. Шагжитаров.

Зунай сагые hайнаар үнгэргэе!

Һаяхан, Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой культурын байшан соо комсомольско суглаан болобо. Суглаан дээрэ залуушуулай сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ тухай асуудал хэлсэгдэбэ.

ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь нүхэр Вшивков энэ асуудалаар элидхэл хэбэ. Парти ба правительство, нүхэр Сталин залуушуулай политическэ, культурна ба физическэ хүмүүжүүлгэдэ тусхай анхаралаа табина гэжэ нүхэр Вшивков хэлэбэ. Энэ зорилгоор олон тоото ниитын организацинууд байгуулагданхай. Партиин дүтын туhалагша ба резерв—комсомол хадаа залуушуулые коммунистическээр хүмүүжүүлгэдэ, хүдэлмэришэдэй болон мэргэжэлтэй кадрнуудые бэлэдхэлгэдэ ехэхэн үүргэ дүүргэнэ. Манай заводто сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ эрхим клуб, стадион, библиотекэнүүд бии. Мүн тэндэ олохон комсомолецуудай хабаададаг хүгжэмэй, уранhайханай ба хореографическа кружогууд эмхидхэгдэнхэй.

Гэбэшье, манайда гүнзэгы дутагдалнууд бии: вагонно-пассажирска ба модо болбосоруулалгын цехүүдтэ улаан булангуудынь мүртэй хүдэлмэрилнэгүй.

Мүнөө зун боложо байна. Манай комсомолецууд энэ сезониие культурнаар, хүхюугээр үнгэргэхын түлөө үүсхэл гаргаха ёhотой. Энээнэй түлөө бидэнэр союзнабэшэ залуушуулые хабаадуулан элдэб спортивна наадануудые эмхидхэхэ зэргэтэйбди гэбэ.

Суглаан дээрэ олохон комсомолецууд үгэ хэлэжэ зунай сагые сэнгэлиг хүхюугээр үнгэргэхэ үнэтэ дурадхалнуудые оруулба.

Комсомолецууд суглаан дээрээ залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайжаруулха, заводойнгоо территоридо модонуудые тарихаха, комсомолецуудтай буудалгын мүрысөө үнгэргэхэ, hарадаа 2 дахин лекци ба элидхэл эмхидхэхэ гэхэ мэтын дэлгэрэнгы тогтоолнуудые гаргаба. Суглаанай hүүлдэ культурын байшангай хүсөөр концерт табигдаа.

Р. Будаев.

Хэлэhэн үгэдөө хүрэхөөр болоо бэшэ гү?

Үнгэрэгшэ жэлэй декабрь hара соо ВЛКСМ-эй Кяхтын айкомой секретарь нүхэр Бородинае «Советскэ засаг залуушуулда юу үгөөб» гэhэн темээр лекци hурагшадта уншахыень гуйhан байгааб.

Нүхэр Бородина гуйлтадамни «үбэлэй амаралта болотор лектор нүхэр Кротова таанадта уншажа үгэхэ» гэжэ харюусаhан байгаа. Тиигээр үшөө үбэлэй ба хабарайшье амаралтанууд үнгэршоо. Теэд, ямаршье лекци уншагдаагүй. Нүхэр Бородина хэлэhэн үгэеэ үнинэй мартажархёо.

В. Жигжитов, Кяхтын 7-жэлэй бурят hургуулиин эхин комсомольско организациин секретарь.

Республикын һургуулинуудта

Түрүүшын экзамен

..-Удын № 27 эхин һургуу.. байшангай досоохи хө..нэйхиһээ гоё һайханаар ..ихэй. Коридор сооны «һу.. экзаменуудаа «4», «5» гэ..лтэнүүдтэйгээр үгэгты!» ..уряа али тодоор харагдана. ..мдэб плакадууд, портредүүд экзаменуудта зорюулагдаһан газетэ гаранхай. Бүхы клас.. комнатонууд соогуур амиды ..олоор табигданхай.

..харайхеэр хубсаланхай, .. галстугтай басагад хүбүүд ..үр эртэлэн һургуулидаа .. Эдэнэр 4-дэхи классаархин. ..наһан соогоо эгээл түрүү.. экзамен үгэхэеэ ерэбэ ..

.. һургуулиине даагша нүхэр В. ..шина хажуудаа байһан нэгэ ..ндэ иигэжэ хандана:

— Ши, Красовский, юундэ иимэ ..тото болобош?

— Валентина Николаевна, тү..икеэ экзамен үгэхөө байха.. ..һатайшаг байна, — гэжэ һу..нь сахаеэ хөлэжэрхинэ.

— Жэлэй дүнгүүдээр үргэлжэ сэгнэлтэнүүдые абаа хаямши, айха юумэ үгы, — гээд нүхэр Вторушина урин зөөлэхэнөөр аһеэбхилнэ. Тэдэнэй хөөрэлдөөе дуулажа байһан олон һурагшад өкзаменуудаа һайнаар үгэхэ ёһотойбди гэлсэнэ.

Удааншьегүй хонхо дуугаржа, һурагшад классна комнатонуудтаа шамдууханаар оронод. 4-дэхи «А» классаархин тоо бодолгоор шалгалтын хүдэлмэри хэхэнь. Энэ классай багша А. Минина доска дээрэ нэгэ задача, хоёр жэшээ бэшээд, ехэ ойлгосотойгоор һурагшадтаа уншажа үгэнэ. «Яарангүй, алдуугүйгөөр, тоонуудаа һайнаар бодогты» гэжэ үшөө дахин багшань һурагшадтаа заана.

Һурагшад тус тусгаа ехэ анхаралтайгаар тоонуудаа бодоно. Бодоһон тоогоо хэдэ хэдэн дахин шалгажа үзэнэд. Һурагшад Маркова, Красовский ба бусад хамаһаа түрүүн шалгалтынгаа хүдэлмэриие хэжэ тушаана.

4-дэхи «А» классай һурагшадай 83 процентнь, түрүүшынгээ экзаменда «4» ба «5» гэһэн сэгнэлтэнүүдые абаа.

В. Дондоков.

Эмхитэйгээр эхилээ

..ЛЭНГЭ. (**Телефоноор абтаба**). ..Селенгинскэ дунда һургуули.. ..экзаменууд урда жэлэйхидэ ..оо нилээд эмхитэйгээр эхи.. Түрүүшын үдэрэй дүн һурал.. жэлэй турша соо обёорог.. ..й зарим нэгэ дутагдалые али.. Тодорхойлбол, 4-дэхи «А» ..нь Буторина), 4-дэхи, «Б» ..нь Олзоева) классуудай ..шад жэгдэ һайн сэгнэл.. ..ые абажа шадаагүй. (А) ..йнь һурагшад сооһоо орой..нса хүн—«5», 2 хүн—«2» сэгнэлтэнүүдые абаа. Тиихэ.. «Б» классайхидай 3-ниинь — ..ар 8-ниинь «2» сэгнэлтэ .. байна.

.. тоонууд һуралсалай жэлэй ба илангаяа экзаменуудта бэлэдхэлэй үедэ гээгдэжэ ябаһан һурагшадта анхаралай багаар хандуулагдаһаниие гэршэлнэ Мүн иимэрхүү байдал 5-дахи «В» класста бии. Тэндэхи 13 һурагшадай оройдоо 7-ниинь экзаменуудта оруулагдаһан байна.

Нилээд һайн дүнгүүдые 5-дахи «А», «Б» ба 7-дохи классууд харуулаа. Тус классуудай һурагшад ехэнхидээ материалнуудаа гүнзэгыгөөр шудалһан байба. Четвертьнүүдэй эсэстэ муу дүнгүүдтэй байдаг һурагшад экзаменуудаа һайнаар үгэһэн байна. Энэ хадаа дабталгын үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэһэниие батална.

С. Ларионов.

Ехэ эдэбхитэйгээр...

..ОЛГА. (**Телефоноор абтаба**). .. 20-ной үдэр эндэхи дунда ..иин бүхы классуудта экза..хилээ. Түрүүшын үдэр илан.. һайн сэгнэлтэнүүдые 4-дэхи ..й һурагшад абаа. 31 хүнһөө ..нь «5», «4» гэһэн сэгнэлтэ.. ..р тоо бодолгонуудые бодо.. байна.

..дахи классай һурагшад ород ..р бэшэлгын экзамен үгөө. ..ээ олонхинь һайн сэгнэлтэ абаа. 10-дахи классайхид сочинени бэшээ. Тэдэнэр юрэнхыдөө темэнүүдээ ойлгоһон ба тэрэнээ зүбтэйгөөр тайлбарилжа шадаһан байна.

Түрүүшын экзаменай һүүлээр бүхы һурагшад тон ехэ эдэбхитэйгээр удаадахи экзамендаа бэлэдхэжэ эхилбэ. Консультацинууд хэгдэнэ, һуралсалай тусхай кабинедүүд, библиотекэ хүдэлмэрилнэ.

Ц. Баронов.

Эршэмтэйгээр бэлэдхэнэ

..-Удын педагогическа училищин 4-дэхи курсын һурагшад .. 27-һоо гүрэнэй экзамен үгэжэ ..ань.

..эй экзаменуудтаа амжалта..ар бэлэдхэхын тулада бүхы ..нууд бии болгогдонхой. Пе..кын, дарвинизмын үндэһэ һууриин, түүхын ба бусад кабинедүүд һуралсалай номуудаар болон хэрэгсэлнүүдээр сүм хангагданхай. Тэдэниие хэрэглэн һурагшад экзаменуудтаа үдэр ерэхэ бүри эршэмтэйгээр бэлэдхэнэ.

Б. Очиров.

Вл. МАЯКОВСКИЙ

Шадал мэдүүлмэ шанга хоолойгоор

☆ ☆ ☆

(Поэмын эхин оролтоһоо отрывок)

☆ ☆ ☆

Дуулагты,
нүхэдүүд үри саданар бултаараа,
дуу ехэтэ—удамаршаа
агитатораа!
Поэзиин урасхалые
дуугаараа булиһаар,
амиды шэнги
айидынуудтай дуугаралсаһаар,
лиричесэ томитуудай
дээгүүр алад алхалхаб.
Коммунизмын холодо хүрэжэ
би танда ошохоб,
дуута—есенинүүдэй
баатарнуудтай адли бэшээр.
Зуун жэлнүүдэй
далангые дамжаһаар
шүлэгни хүрэжэ ошохоя элеэр
поэдүүдэй, правительствонуудай
толгой дээгүүр сэхээр.
амурно-лирын агнууриин
һурша шэнги бэшээр,
али бүхые суглуулаашада
холторхой мүнгэнэй хүрэдэгдли бэшээр,
Унтарһан мушэдэй гэрэлэй
хүрэжэ ошодогһоо ондоогоор
шүлэгни хүрэжэ ошохол
солгёоноор.
Шүлэгни
ажалаараа
жэлнүүдэй зузаае дабахал
шэгнүүртэйгээр,
шэрүүнээр,
хараа байса
хүрэхэл батаар,
Римэй богоолнуудаар
хэгдээшэ водопроводой
энэ хүрэжэ
ерээшэдэ тон адляар.
Шүлэгүүдые хүдөөлүүлһэн
номуудай үхэзриин обоонуудта,
мүрнүүдэйм түмэрхэнүүдые
гэнздэжэ олоходоо тэндээ,
хүндэтэйгөөр
таанар
дүмэхэжэ олохолта
хуушаншье һаа һүрээтэй
зэбсэг бариһан шэнгеэр.
Би
шэхэ
үгөөр
эрхэлүүлжэ һураагүйб;
бэлии шэбшэгһээ
халиргайдахаа болинтоһон
бужагархан һаншагта
басаганай шэхые.
Өөрынгөө хуудаһанай сарэгшэдые
жэрытэр байлгажархёод,
мүрнүүдэй урдуур үнгэрэн
ябажа гаранаб.
Туулган—хүндөөр
шүлэгүүд зэргэлнэ,
тулалдаа үхэлдэшье,
мүнха габьядашье бэлэнүүд.
Эхиүүдэйнгээ
һүртэ амануудые
тэгшэханээр хашалдуулаад
аали дуугайхан
поэмэнүүд зогсоно.
Илалтада дугташан
орохоёо тэгүүлдэг
инагай инаг
зэбсэгүүдээ би зогсооноб,
мэргэн үгын кавалери
хүлеэшэнхэй,
рифмын хурса жадануудые
дээшэнь бодхоогоод.
Хорин жэлдэ
илалта дабажа хатуужаһан
шүдэ тулама зэбсэгтэй
сэрэгүүдээ бултаарыень,
эгээл эсэсэй
хуудаһан хүрэсэ
шамда үгэнэб,
бүмбэрсэгэй пролетарий.
Асари ехэ хүдэлмэришэ ангиин
дайсад хадаа —
алар үниинэй миниишье
хорото дайсадууд.
Ажалай жэлнүүдтэ
үлэсхэлэн үдэрнүүдтэ
улаан туг үргэхые
баадхаа бидэниие тэдэ.
Өөрынгөө гэрэй
ставниие
нээдэгтээ адляар
Марксай
том бүхэниие
бидэнэр һэхэхэдээ,
хэнтэй ошохоёо,
али талада дайлалдахаяа
уншаншьегүйгөөр
өөһэдөөрэн мэдээбди.
Гегелиин заагаашаар
диалектикэ
шудалаагүйбди бидэнэр.
Дайнай ханхинаагаар
шүлэгтэмнай тэрэ
нүхэсэн ороол,
анханда
бидэнэрэй
тэдээнһээ
һүрдөөшэ шэнгеэр
абирдаһан буржуйн
бидэнһээ
һомон дор талиихы
харамсаарнай.
Аргадагдахагүйгөөр үншэрһэн
һамган болошоһон соло алдар,
хүдөөлүүлгын маршаар
хүлөө шэрэһээр,
ахилан тонилог саашаа
генинүүдые бидэрээд —
үхыш шүлэгни,
үхэхэдэшни хамаагүй
рядовой шэнгеэр,
обогоошье хэлэжэ үрдингүй
манайхин
штурмада ямараар
олооро
хүлдөө һэм,
тон лэ тиимээр.
Мантагар бронзын
олон пүүд намда хэрэггүй,
мраморай елэлээн
намда хэрэггүй.
Соло алдараа ойлголсохобди,—
өөһэдөөрэн хадаа, —
бултандамнай хамтын
памятник болуужал
байлдаагаар
байгуулагдаһан
социализм мандахадаа.
Үри саданар,
словарьнуудай толгойе шалгагты:
«проституци»,
«туберкулез»,
«блокада» мэтын
Урашагта үгэнүүдэй ужаг
үлэгдэлнүүд
урдажа талиихал
Угай бэшэгүүдһээ.
Элүүр солбон
таанарай түлөө поэт,
ханын плакадай
шэрүүн хэлээр
ханяаданай нёлбоһо
долёон арилгаал.
Жэлнүүдэй ута һүүлээ
ургуулаад байхада магадгүй,
жэрхэмшэгтэ гайхамшаг бояохоб
малтагшадаар олдодогһоо
өөрсэгүй.
Нүхэр ажабайдал,
шамдажа
түргэхэн ябаеы,
үлэһэн үдэрнүүдтээ
табанжэлнүүдээр
алхалжа гараеы.
Бэшэһэн мүрнүүдни
намда
түхэеригшье нөөгөөгүйл,
Бэедээ бараа ябталдаггүйл,
модо хээшэд.
Сэбэрхэнээр угаагдаһан
самсаһаа бэшэ юуншье,
сэхэ хэлэһүү,
намда хэрэггүй гээшэл.
Ябажа байгаа
гэрэлтэ жэлнүүдэй
Це Ка Ка-да
орожо ерээд,
поэтическэ
хэнтэгүүдэй, шааранuудай
бандын дээгүүр алгад
үргэхэб,
большевистскэ партбилет шэнгеэр
бүхы зууч том
өөрынгөө
партийна номуудые.

Ч. ЦЫДЕНДАМБАЕВ оршуулба.

Ц. БАДМАЕВ

Хүбүүхэн тухай баллада

Шэрэтэй «аэроплан» наадхуураа
Шэрэнэ хүбүүхэн газаагуур.
Һамааран намай харамсаараа
«Һуугты, ниидэе, —
гэнэ, — дээгүүр»
Намда иихэдэнь сагаатаараа
Наада барихаар байгаа һэн.

Мүнөө тэрэ «аэропланиинь»
Наадхууршье үшөө байгуужан,
Зүгөөр,
хүбүүхэн үндыхэл,
Үргэн далияа далилхал,
Нээрэйшье,
кабина сооханһоо

(угтаа гайхалгүй,
хэн мэдэхэб)
«Һуугты, ябая» гэхэ аалам
Аяар
мүшэндэ хүрэхөөр түхеэрэн,
һарада амархаар зугаалан.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Городской садай хүдэлмэриие һайжаруулха шухала

Улан-Удын городской сад сезоной**нгоо эхилһэнһээ** хойшо ажалшадай культурна эрилтэнүүдые гүйсэд хангажа шаданагүй. Садта ерээшэдэй дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулагданагүй. Садай массовик энэ гэхэ хүдэлмэри хэнгүйгөөр, үдэшэндөө зайжа ябадаг заншалтай.

Садай территориин ехэнхи хубинь харанхы, гэрэлгүй байдаг. Зунай театрын фойе дотор мүн лэ гэрэлгүй, хүнэй һууха һандалинуудшье байхагүй. Танцплощадка дээрэ ямаршье эмхи гурим сахигданагүй. Тэндэхи духовой оркестр муугаар наададаг. Гадна, садта үдэшэндөө бага наһатан тон олон ябадаг. Һогтуу хүнүүд эндэ ерэжэ, ниитын гуримые эбдэхэ ушарнууд үзэгдэдэг байна.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхажа, горсадай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха бэээ гэжэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ городской таһагта болон Горсоведтэ найдагдана.

С. Гадьянов.

Ажалшадай эрилтые хангаагүй

«Хэзээ банитай болохо юм» гэһэн газетнэ статьягай шүүмжэлэлээр хэмжээ абтаһан тухай Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Сучков үнгэрэгшэ оной декабриин 18-да «Б. М. Үнэн» газетын редакцида иигэжэ мэдээсэһэн байгаа: «Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо таряанажалай гурбан бригада бии, тэдэнь бултадаа банитай, баниинуудынь долоон хоног бүри нэгэ дахин түлигдэдэг болгохо хэмжээнүүд абтаа».

Теэд мүнөө дурсагдаһан колхозой 3-дахи бригадын бани пеэшэнгүй дээрэһээ хүдэлмэрилдэггүй. Колхозниигуудынь 4—5 километрын газарта ошожо, бэеэ угаадаг зангаараа.

Энэ хадаа Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд Ц. Бармитов, Д. Бальжинимаев гэгшэдэй сомоной Соведэй гүйсэдкомой заабариие 3—4 һарын турша соо дүүргээгүйень ба колхозниигуудай эрилтые хангахын түлөө тэмсээгүйень гэршэлнэ. Харин үгэһэн заабарияа түргэн дүүргүүлхэ эрилтэ хэдэггүй нүхэр Сучков баһал Бармитов, Бальжинимаев, хоёр шэнги ажалшадай эрилтэ хангахые хүсэнэгүй гэжэ сэгнэмээр байна.

Л. Цыбанов.

Түрэлхидэй эдэбхи

Хөжэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи эхин һургуулиин һурагшадай түрэлхид өөһэдынгөө хүсөөр һургуулидаа түлеэ бэлдэхэ воскресник эмхидхээ. Воскресникэ хамта 40 хүн хабаадажа, 70 кубометр түлеэ бэлдэһэн байна. Энэнь 1950—51 оной һуралсалай жэлдэ хүсэд хүрэхэ юм.

Б. Балданов.

Ажалшадай зунай амаралта

..най орондо ажалшадай амаралта эмхидхэлгэ туйлай ехэ удхатай. Хүнүүд тухай ба тэдэнэй .. тухай советскэ гүрэнэй анхаралай оролдолго хадаа ажалшадые .. ба курортдо эльгээхэ ябадал эмхидхэлгэдэ өлеэр харагдана. Манай ажалшад курортдо ошохо заншал болонхой. Хүдэлмэришэд ба албахаагшадые амаралта болон эмшэлэн аргалха хэрэгтэ жэл бүхэндэ гүрэнэй тон .. мүнгэн зөөри гаргашалагдана.

Манай ороной ажалшадые санатори болон курортдо эльгээлгые ..лгэдэ профессиональна союзууд ехэ ба шухала үүргэ дүүргэнэ. .. болбол гүрэнэй социальна ..лгын хэрэгые эрхилдэг. ..льна мүнхэлэлгын бюджед хүдэлмэришэд ба албахаагшадые амаруулха болон эмшэлэн аргалха хэрэгтэ ехэ зөөри гаргашалагдана. Профсоюзууд хадаа бэеын ..е заһаха хэдэн олон газарай юм. Тэдэнэй олонхинь ..н, үбшэнһөө һэргылгын .. эмхи зургаанууд болохо шадалтай. Амаралтада гарагшад эдэ .. зургаануудһаа медицинскэ тусламжа абажа, бэеынгээ элүүр .. һэргээн, шэнэ хүсэ шадал .. бусахадаа үйлэдбэри дээрэ .. ехэ эршэ зоригтойгоор ..дадаг байна.

..ртно эмнэлгэ эрхилхэ, ажалшадай культурна амаралта эмхидхэ талаар манай республикада баялиг ехэ арга боломжо .. Республика дотор амаралтын табан байшан, «Аршаан» ба «Горячинск» курортнууд бии. Манай республикын амаралтын байшангуудта гурба мянга хахадһаа үлүүтэй хүн жэл бүри амарна. Гадна, нэгэ үдэрэй амаралтын байшангуудта гурба мянга шахуу хүн, профилакторинуудта табан зуун хүн амарһан байха юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ республикын зүбхэн профессиональна организацинууд центральна санатори ба курортнуудта хоёр мянга шахуу хүниие эльгээгээ. Манай республикын олон ажалшад Крымэй, Кавказай, Рижскэ взморье ба бусад гайхамшагта газарнуудта амарһан байха юм. Тиихэтэй хамта һүүлэй жэлнүүдтэ республикымнай амаралтын байшангуудта ба курортнуудта урдынхиһаа олон хүнүүд амардаг болоо.

Гадна республикын ажалшадай амаралтые эмхидхэхэ хэрэгтэ культурно-гэгээрэлэй хэдэн олон эмхи зургаанууд ба физкультурна түхеэрэлгэнүүд зорюулагдана. Республика дотор гурбан зуу үлүүтэй клубууд, культурын байшангууд ба ордонууд, хоёр зуу шахуу уншалгын байшан, олон тоото библиотекэнүүд, табан стадион, хэдэн зуун спортивна талмайнууд, хэдэн арбаад садууд ба паркнууд бии юм. Зунай сагта эдэ эмхи зургаанууда хэдэн арбаад мянган хүн жэл бүри культурнаар амардаг байна.

Манай республикын столица Улан-Удэ город хадаа советскэ бусад городууд шэнги, ажалшадай зунай амаралтые эрхимээр эмхидхэхэ үргэн ехэ арга боломжотой. Юуб гэхэдэ, хэдэн мянгаад ажалшад амаралтынгаа үдэртэ арал дээрэ гаража, ногоо сэсэг дээрэ, сэбэр агаарта амардаг. Гадна, городой ажалшад сад, парк ба стадионуудта орожо амаралтаа үнгэргэдэг. БМАССР-ой 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ, «Динамо» стадионууд, городской ба паровозо-вагонно заводой паркнууд, түмэрзамайхидай сад ба бусадта ажалшад дуратайгаар орожо, культурнаар амардаг. Юуб гэхэдэ, тэндэ зунай уншалгын газарнууд хүдөлмэрилдэг, уранһайханай самодеятельностиин коллективүүдэй выступленинүүд эмхидхэгдэдэг, лекци ба элидхэлнүүд уншагдадаг, стадионуудтань үдэр бүри шахуу физкультурна мүрысөөнүүд үнгэргэгдэжэ, тэдэниие хэдэн мянгаад хүнүүд харадаг байна.

Үнгэрэгшэ жэлэй зун парк ба садууд хадаа олониитын дунда политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ, литература ба дуу хүгжэм нэбтэрүүлхэ талаар хүдэлмэриин бага бэшэ дүй дүршэлтэй болоһон байха юм. Тиигэбэшье, парк ба садуудай хүдэлмэри советскэ арадай улам ургажа байгаа культурно-политическэ эрилтые гүйсэдөөр хангажа шадахаар үшөө табигдажа шадагдаагүй. Зарим парк ба садуудай культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри өөрынгөө далайсын ба янза түхэлэй талаар эрхимээр табигдаагүй. Городой томонууд паркнууд —городской парк, паровозо-вагонно заводой парк, түмэр замай сад ажалшадые культурна талаар хангаха ябадалые үнгэрэгшэ жэлдэ һулаар эмхидхэһэн байгаа.

Дурсагдаһан ба мүн бусадшье паркнуудай агитационно-ойлгуулламжын ба научно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин гол дутуунууд гэхэдэ, тэдэниие городой ажабайдалай практическа асуудалнуудтай һулаар холбодог, амаралта ба сэнгэлгэ эмхидхэхэдээ, тэндэ орогшодой элдэб янзын интересүүдые хараадаа абадаггүй ябадал болоно. Парк ба садуудта лекци уншалга эмхидхэхэдээ научна дэлгэрэнгы кинофильмнүүдые, научна диапозитивүүдые харуулха ябадалые үшөө һулаар хэрэглэдэг һэн. Тиимэһээ парк ба садуудта эмхидхэгдэһэн лекци ба вечернүүдтэ хүнүүд ехэ олоор суглардаггүй байгаа.

Ажалшадай культурна амаралтые эмхидхэхэ ябадалда искусство ехэ үүргэ дүүргэнэ. Тиигэбэшье, паркнуудта харуулагдадаг зүжэгүүд ба концертнүүдэй идейнэ удхашанар үшөө доодо хэмжээндэ байһаар. Эстраданууд ба духовой оркестрнүүдэй репертуарнууд үшөө гүйсэд һайн гэхын аргагүй. Парк ба садуудай хүдэлмэрилэгшэд залуушуулай дунда элдэб наада зугаа эмхидхэхэ ябадалда анхаралаа багаар хандуулна. Залуушуулые физкультура ба спортдо һулаар хабаадуулдаг ябадал паркнууд ба садуудай хүдэлмэрилэгшэдэй гол дутуунуудай нэгэн болоно.

Мүнөө зунай сезон эхилбэ. Паркнууд ба садуудай хүдэлмэрилэгшэдэй урда ажалшадай амаралтые удхашанар һайнтайгаар эмхидхэхэ харюусалгатай зорилго табигдана. Тиихэдээ үнгэрэгшэ жэлнүүдэй алдуу дутуунуудые дабтажа болохогүй, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ түйлагдаһан һайн дүй дүршэлые хэрэглэхэ шухала байна. Мүнөө жэлдэ паркнууд ба садуудай үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо үлүү һайнаар хүдэлмэрилхэ бүхы услови бии.

Зунай үедэ клубууд ба библиотекэнүүд өөһэдынгөө хүдэлмэриие гэр байра соогоо хээд лэ хизаарлаха бэшэ, харин ажалшадай амаржа байһан сэбэр агаартай газарта, городой заха руу, парк руу клубна хүдэлмэреэ гаргаха ёһотой. Ажалшадта зорюулжа нүүдэл библиотекэнүүдые нээхэ, ном уншалга, элидхэл, лекцинүүдые хэлгые эмхидхэхэ, концертнүүдые табиха, уранһайханай самодеятельностиин кружогуудай выступленинүүдые эмхидхэхэ шухала. Физкультурна хүдэлмэри ба зунай бүхы түрэлэй спорт үргэнөөр хүгжөөгдэхэ ёһотой.

Парк ба садуудта хэгдэхэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин амжалта хадаа тэдэнэй болбосон зохид түхэлтэй болгогдоһонһоо ба материальна базаһаа дулдыдаха байна. Мүнөө жэлдэ городской парк соо модо тарилгаар тон ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Тэдэ мододы хамгаалха хэмжээ абаха шухала. Модо тариха талаар паровозо-вагонно заводой паркда, түмэр замай садта мүртэй хүдэлмэри хэгдээгүй байха юм.

Парк ба садуудта хүүгэдэй культурна амаралтые эмхидхэлгэдэ ехэхэн анхарал табигдаха ёһотой. Хүүгэдэй физическэ хүмүүжүүлгэдэ туһалха, тэдэнэй хүсэ шадалые нэмээхэ, наука, техникэ, литературада дуралагшадай творческо шадабариин хүгжэлтые хангаха, тон һонирхолтой хэмжээ ябуулганууд сад ба паркнуудай хүдэлмэриин түсэбтэ хараалагдаха ёһотой. Энэ хүдэлмэриие үдэрэй сагуудта үнгэргэжэ, парк ба садуудай гэр байра ба талмайнуудые энэ үедэ хүүгэдтэ зорюулха шухала.

Һуралсалай жэлэй дүүрэжэ, һургуулинуудта зунай каникулай эхилхэ саг болоо. Удахагүй пионерскэ лагерьнууд, хүүгэдэй элүүрые заһаха газарнууд нээгдэхэнь.

Һурагшадые анхарал оролдолгоор хүреэлэн, эрхимээр угтажа, һонирхолтой ба ашагтай туһатай амаралта тэдэндэ эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө жэлдэ пионерскэ лагерьнуудта үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо һураггүй олон хүүгэд эльгээгдэхэ байна. Энэ жэлдэ городской лагерьнуудһаа гадна, республикын 13 аймагуудта пионерскэ лагерьнууд нээгдэхэ байна. Пионерскэ лагерьнуудые эмхидхэгшэд хадаа бидэндэ манай советскэ үхибүүд этнгэн найдагдана гэжэ һайнаар мэдэрэн ойлгохо ушартай. Тиигэжэ мүнөө зунай амаралтые үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ бүри амжалтатайгаар үнгэргэхын тулада энэ хэрэгтэ тон ехэ анхаралтайгаар хандаха шухала.

Хүсэд зун боложо эхилбэ. Советскэ, комсомольско ба профсоюзна организацинууд ажалшадай культурна амаралтые зүбөөр эмхидхэхэ үүргэтэй. Энэ хадаа социалистическэ инаг Эхэ оронойнгоо нэрэ хүндые улам үргэхын түлөө советскэ хүнүүдэй ажалай шэнэ габьяа түйлаха үнэн зүб зам мүн.

П. Швачко,
профсоюзуудай Бурят-Монголой областной Соведэй секретарь.

ТУРИЗМЫЕ ҮРГЭНӨӨР ДЭЛГЭРҮҮЛЭЕ!

Туризм хадаа һүүлшын хэдэн жэлнүүдтэ дайнай урда тээхидэл адляар советскэ спортын нэгэн шухала, һонирхолтой ба туһатай һалбаринь болоо. Теэд, энэ хэрэг манай республика соо үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэ арга боломжотой байбашье, мүнөө хүрэтэр хэрэгсээгдэнэгүй. Энэ хадаа физкультура ба спортын хэрэгүүдые эрхилхэ республиканска Комитедэй, ВЛКСМ-эй обкомой болон профсоюзна организацинуудай хүдэлмэридэхи дутуу дундануудай нэгэн мүн. Физкультура ба спортын хэрэгүүдые эрхилхэ республиканска Комитедтэ туристска секцишье үгы байһаар.

Хүдэлмэришэдэй болон албахаагшадай зунай амаралгын үе болобо. Һаяар дунда ба дээдэ һургуулинуудай һурагшадай зунай каникул эхилхэнь. Тэдэнэр курортнуудта ба санаторинуудта, амаралгын гэрнүүдтэ ба лагерьнуудта ошожо амархаһаа гадна, зариманиинь экскурси, туристска походуудта гараха ехэхэн хүсэлэнтэй.

Туризм хадаа ажалшадые идейно-политическэ, физическэ талаар хүмүүжүүлгын хэрэгтэ, тэдэнэй аятай һайнаар амаралгада тон ехэ удхашанартай. Яахадааб гэхэдэ, тэрээндэ хабаадалсагшад өөһэдынгөө Эхэ ороной түүхын, культурна болон сэрэгэй памятнигуудтай танилсаха, арадайнгаа ажабайдалые байгаалиин баялигуудые гүнзэгыгөөр шудалха байна бшуу.

Тиихэтэеэ хамта, туристска группанууд мүн шэнжэлэлгын даабаринуудыешье дүүргэжэ шадаха байна. Жэшээлхэдэ: шэнэ малтамалнуудай уурхайе, өлдэб ашагта ургамалнуудые бэдэрхэ, амитадай ажабайдалые ажаглан хараха, хэлэ ба фольклороор материалнуудые бэшэхэ, суглуулха г. м.

Манай Бурят-Монголдо һонирхолтой, гоё газарнууд ехэ олон. Саһата үндэр Саянай орой—Мүнхэ Сарьдаг өөдэ Иркутскһаа болон бэшэ бэшэ нютагуудһаа жэл бүри хэдэн олон туристнууд аяншалан гарадаг. Тиихэдэ харин манай республикаһаа тэрэнэй ороймдо гараха гэжэ хэншье туршаагүй байха юм. Гадна республикадамнай дэлхэй дээрэ эгээл гүнзэгы нуур—Байгал, асари үндэр хаданууд, баялиг ой тайганууд, гол горхонууд г. м. һонирхолтой газарнууд тон олон.

Иимэһээ физкультурна ниитын хүдэлмэриие эрид һайжаруулха тухай парти ба правительствын шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, физкультура ба спортын хэрэгүүдые эрхилхэ республиканска Комитет комсомольско болон профсоюзна организацинуудтай нигта холбоотойгоор энэ шухала хэрэгые эмхидхэхэ уялгатай.

Д. Мадасон.

МОДО УРАДХУУЛГА

Нэгэшье час миин үнгэргэхэгүйе оролдохо

Манай республика дотор модо урадхуулга эхилһээр хахад һара шахуу болобо. Үдэ, Оронго, Итанца, Турка ба Баргажан голнуудаар үдэр һүнигүй модон урадхуулагдажа байна.

Энэ жэлдэ модо урадхуулагшадай урда тон харюусалгатай зорилго табигдана. Урадхуулагдаха модоной хэмжээн нёдондо жэлэйхиһээ нилээд ехэ болоо. Хүйтэн хабар байһан дээрэһээ урадхуулга арбаад үдэрөөр гээгдэжэ ябана.

Тиимэһээ, модо урадхуулгын участогуудай ба леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэд модо урадхуулгаяа саг болзор соонь дүүргэхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлхэ ёһотой. Модо урадхуулга гээшэ сезонно хүдэлмэри гэжэ урадхуулагша бүхэн гүнзэгыгөөр мэдэрхэ ёһотой. Тиин, нэгэшье үдэр, нэгэшье час миин үнгэргэхэгүйе оролдохо хэрэгтэй.

Зарим участогуудай хүдэлмэришэд модо урадхуулгын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, хүдэлмэриин эрхим жэшээнүүдые харуулжа захалба. Дээдэ Үдын участогай стахановецууд Т. Шестаков, И. Затолобин, Н. Иванов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг звенонууд эмхитэй эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ, үдэр бүриингөө даалгабаринуудые 210 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Мүнөө жэлдэ модо урадхуулга дээрэ хүсэтэ механизмууд түрүүшынхеэ хэрэглэгдэхэ байна. Теэд, Хандагатайн ба Баруун-Тарбагатайн леспромхозуудай урадхуулагшад тракторнуудые дүүрэн хүсөөрынь ашагланагүй. Уһа руу тракторай түлхижэ оруулһан модонуудые тэрэ дарыдань тараан урадхуулга муугаар эмхидхэгдэнхэй. Тиин, тракторнууд тэдэ мододой урадхуулагдахые хүлеэжэ миин байха баатай болоно.

Модо урадхуулгые саг болзор соонь дүүргэлгэ хадаа колхознигууд-сезоннигуудай урадхууулгада гүйсэдөөр гаргагдаһанһаа ехэхэн дулдыдаха байна. Теэд, Хэжэнгын, Кяхтын, Иволгын аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала удхашанартай хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулжа, модо урадхуулгада эльгээхэ ёһотой сезоннигуудаа мүнөө болотор гүйсэд эльгээгээдүй. Энээгээрээ модо урадхуулгада һаад тойбо татажа байна.

Леспромхоз ба урадхуулгын участогуудай хүтэлбэрилэгшэд ба модо урадхуулагша бүхэн үбэлдөө хүсэ хүлһээ гарган бэлэдхэһэн модонуудайнгаа нэгыеншье гээхэгүйн түлөө шанга тэмсэл ябуулха ёһотой. Звено, бригада, участок бүхэнэй хоорондо социалистическэ мүрысөө үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлэн, Эхэ оронойнгоо шэнэ барилгануудта модоёо түргөөр эльгээхэ ябадал модо урадхуулагшадай нэрэ хүндын хэрэг мүн.

П. Хантаев.

Сезоннигууд кадрова хүдэлмэришэдтэй мүрысэнэ

Итанцын леспромхозой модошод Итанца голоор модо урадхуулжа байна.

Энэ голдо шудхадаг «Иркилик» гэжэ 5 — 8 метр үргэнтэй заахан уһаар түрүүшынхеэ модон урадхуулагдаба. Тиин, эндэ графигай ёһоор 5000 кубометр модон урадхуулагдажа дүүргэгдэв.

Тус леспромхозой мастер нүхэр Красновой даажа байһан участогта модо урадхуулга һайнаар ябуулагдана. Уһа руу модо түлхилгэ дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан бригадануудай ажал һайнаар ябуулагдана. Бригада бүхэнэй нарядна бланка дээрэ үдэр соо хэхэ хүдэлмэриин хэмжээн ба хэды түхэриг түлэгдэхэ байһан тухай бэшээтэй байдаг.

Модо урадхуулга дээрэ залуу стахановка Тамара Черепанова эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ, бүгэдэндэ жэшээ харуулна. Үдэрэйнгөө нормые тэрэ 200 процент дүүргэнэ. Нүхэр Толстиковой хүтэлбэрилдэг бригада уһа руу модо түлхихэдэ 2—3 үдэрэйнгөө нормо дүүргэнэ.

Эндэ Кабанскын аймагай Буянска сельскэ Соведэй «Майн 1» колхозой модо урадхуулагшад леспромхозой кадрова хүдэлмэришэдтэй мүрысэн хүдэлмэрилнэ.

Тэдэнэр СССР-эй Верховно Соведэй сессиин хүндэлэлдэ шэнэ*нүүд* уялгануудые абажа, хүдэлмэриингөө бүтээсые ехээр дээшэлүүлбэ.

Д. Очиржапов.

Энээниие дуулаа гүт?

Костромской үүлтэр

Костромской областиин «Караваево» гэжэ үүлтэртэ малай совхоздо бии болгогдоһон костромской үүлтэрэй үхэр болбол дэлхэй дээрэ элитэ болоһон эбэртэ боло малай үүлтэрһээ өөрынгөө шанараар үлүү һайн байна. Костромской үүлтэрэй һаамхай үнеэн бүхэн жэл соо дунда зэргээр мянган литр, тиихэдэ зарим үнеэдынь 8—10 ба дээшэ литр һү үгэдэг байха юм. Дэлхэй дээрэ эгээн ехэ һүтэй «Послушница вторая» гэжэ эндэхи алдарта үнеэн жэл соо 16.262 литр һү үгөө. Костромской үнеэдэй һүнниинь 3,4-һөө 4,1 процент хүрэтэр тоһолиг байдаг. Эдэ үүлтэртэ малай дээдэ шанар хадаа «Караваево» совхозой малшад-селекционернүүдэй ба һаалишад болон областиин түрүү колхозуудай олон жэлдэ хэһэн үрэжэлтэ ажалай аша мүн. Костромской үүлтэрые бии болголгодо совхозой зоотехник, мичуринец Степан Иванович Штейман ехэхэн туһа нэмэри оруулһан байна. Тэрээндэ Сталинска шангай лауреадай хүндэтэ нэрэзэргэ олгогдоо.

Кяхтын № 2 автотранспортна конторо ашаа шэрэлгээр энэ жэлэй түрүүшын кварталай даалгабариие 157 процент дүүргэжэ, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Автоуправлени дотор түрүү һуури эзэлһэн ба бүхэсоюзна шанда кандидат болгогдохоор зууршалагдаһан байна.

Энэ конторойхид майн 4-нэй мэдээгээр хахад жэлэйнгээ даалгабари дүүргээд, 17 мянган түхэриг олзо түсэбһөө гадуур гүрэндөө оруулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кяхтын № 2 автотраспортна конторын начальник нүхэр Д. Будажапов. **И. Пыхаловой фото.**

ХЭЖЭНГЫН АЙМАГТА

АГИТБРИГАДА — ПОЛИ ДЭЭРЭ

Аймагай культурно-гэгээрэлэй таһаг хабарай тарилгын үедэ колхозуудай полевой стануудые культурнаар хангаха, «дайшалхы хуудаһануудые», ханын газетэнүүдые гаргаха хүдэлмэридэнь колхознигуудта туһалха зорилгоор агитбригада эмхидхэһэн юм.

Мүнөө тус бригада Доодо-Худанай сомоной колхозуудай полевой стануудта гараа.

МАГТААЛТА ЛУГОВОДУУД

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой луговодууд Зарбанов, Дугаров ба бусад сабшалангай ургасые дээшэлүүлхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хэжэ байна. Тэдэнэрэй хүсөөр 90 гектар сабшалан сэбэрлэгдэһэн, 3000 метр канава заһагдаба.

Мүнөө луговодуудай звено сабшалан дээрэ гаргагдаһан наг шэбхэеэ үлтилэн тараажа, Хурьгад, Һараантай болон Хуулидха гэжэ горхонуудай элбэг уһаар сабшалангаа уһалжа байна.

Ш. Цыбанов.

ЖАМБАЛ ҮБГЭНЭЙ ҺАЙШААЛТА АЖАЛ

60 наһатай Жамбал үбгэн Дээдэ-Худанай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой эдэбхитэй колхознигуудай нэгэниинь юм. Энэ үбгэн колхозой али бүхы ажалда ябаха зуураа, саг үргэлжэ үндэр бүтээсэ туйлана.

Мүнөө нүхэр Жамбал Цыремпилов таряанай полинуудые хоройлжо, 1350 үе хоройе бариад ябана.

П. Содномов.

ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ ВОЛЕЙБОЛЬНО КОМАНДА

Хабарай дулаан сагай ерэхэтэй хамта, аймагай центрын залуушуул физкультурна талмай дээрээ олоороо гаража, спортивна наада эмхидхэжэ эхилбэ. Һаяхан Хэжэнгын дунда һургуулиин волейболистнарай команда аймцентрын суглуулагдамал командатай уулзажа наадаба. Эндэ һургуулиинхид нүгөөдүүлээ 2:1 тоотойгоор шүүһэн байна.

Аймагай физкультура ба спортын таһаг эхэнэрнүүдэй волейбольно команда шэнээр эмхидхэбэ. Мүнөө тус команда Хориин, Яруунын эхэнэрнүүдэй волейбольно командануудтай уулзаха бэлэдхэл хэжэ захалаа.

Д. Доржиев.

Тобшо һонинууд

▲**Шэнэ таһаг эмхидхэгдэбэ.** Хизаар ороноо шэнжэлхэ республиканска музей БМАССР-тэ сортовой ороһото культурануудай районированиие харуулһан шэнэ таһаг эмхидхэбэ. Эндэ манай республикын сортовой ороһото культурын 7 зононуудта таригдадаг сортнууд ба бусад экспонадууд харуулагдана.

◆**2130 түхэриг шан абаба.** Ахын аймагай «Улаан Аха» колхозой гэшүүн Самбялов һаяхан шонын 7 гүлгэдые барижа хорообо. Энэ нүхэр тэрэнэйнгээ түлөө «Заготживсырьёгой» контороһоо 2130 түхэриг шан абаба.

Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй пленум

БУХАРЕСТ, майн 22. (ТАСС). Майн 15-һаа 17 хүрэтэр Румынска хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй пленум болоо. Энэ пленум хадаа доро дурсагдаһан асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ гэбэл:

1. Ажал тухай хуулинуудай кодексын проект — элидхэлшэнь Румынска хүдэлмэришэнэй партиин Политбюрогой гэшүүн Г. Апостол;
2. Румынска арадай республикын территориие районууд болгон хубааха тухай элидхэл—Румынска хүдэлмэришэнэй партиин Политбюрогой гэшүүн М. Константинеску;
3. Партиин гэшүүдые шалгаһанай дүнгүүд тухай· Центральна шалгалтын комиссиин элидхэл — элидхэлшэнь Румынска хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй гэшүүн, Центральна шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ К. Пырвулеаку;
4. Партида шэнэ гэшүүдые абаха тухай—элидхэлшэнь Румынска хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй секретарь Анна Паукер;
5. Ургаса хуряаха ба талха бэлэдхэхэ кампанида партийна организациин ба гүрэнэй органуудай зорилгонууд тухай — элидхэлшэнь Румынска хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй секретарь А. Могиорош.

Дээрэ дурсагдаһан элидхэлнүүдые пленум нэгэн һаналаар баталһан ба зохихо шиидхэбэринүүдые абаһан байна.

8 миллион гаран Румынска гражданинууд Саг үргэлжын комитедэй уряада гар табиба

БУХАРЕСТ, майн 21. (ТАСС). Майн 18-да абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, Румынска арадай республикын 8.040 мянган гражданинууд эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряада гар табиба.

Стокгольмско уряада польско гражданинууд гар табина

ВАРШАВА, майн 22. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряада гар табиха кампани бүхы Польша дотор үргэнөөр ябуулагдажа байна.

Майн 19-дэ абтагдаһан мэдээнүүдэй ёһоор, бүхы Польшодо 8 миллион үлүүтэй хүн уряада гар табяа.

Будапештдэ болоһон уласхоорондын шатарай турнир баярай оршон байдалда дүүргэгдэв

БУДАПЕШТ, майн 21. (ТАСС). Үсэгэлдэр Будапештдэ уласхоорондын шатарай турнир баярай оршон байдалда дүүргэгдэбэ. Мүрысөөндэ хабаадагшад, венгерскэ спортивна организацинуудай түлөөлэгшэд, искусствын ба культурын ажал-ябуулагшад турнирай хаагдаха үедэ байлсаба.

Венгерскэ правительствын нэрэһээ министр г-н Кадар турнирта хабаадагшадые амаршалаа. Будапештдэ болоһон турнир хадаа элдэб оронуудай арадуудай хоорондохи культурна холбоонуудые бэхижүүлхэ ябадалда туһалба гэжэ мэдүүлээд, г-н Кадар советскэ шатаршадай илалтые тэмдэглэбэ.

Турнирта хабаадаһан советскэ шатаршадай нэрэһээ гроссмейстер Болеславский мүрысөөе һайнаар эмхидхэһэнэйнь түлөө венгерскэ шатаршадай союзда баясхалан хүргэһэн ба тус турнир венгерскэ шатаршадай мэргэжэлэй саашадаа ургахадань туһалха байха гэжэ найдаһанаа элишэлбэ.

Европодо ба Америкэдэ уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ хабаадаха үедөө Будапештдэ эмхидхэгдэһэн турнир шэнги тиимэ һайнаар эмхидхэгдэһэн турнирта нэгэшье удаа хабаадажа үзөөгүйб гэжэ гроссмейстер Найдорф (Аргентина) мэдүүлбэ.

Мүрысөөндэ хабаадагшадта үсэгэлдэр призүүд барюулагдаа.

Индидэ полициин террорто эсэргүүсэлгэ

ДЕЛИ, майн 19. (ТАСС). Баруун Бенгалиин премьер-министр В. Ч. Ройдо петицитэйгээр хандаһан —зугадан нүүгшэдтэ эсэргүү хэгдэһэн хэһээлтэнүүдые Индиин олониитын прогрессивнэ олон организацинууд буруушааба.

Бүхэиндийскэ эхэнэрнүүдэй Ассоциациин Бенгальска отделени хадаа арадта эсэргүү хэһээлтэнүүдые зогсоохые ба арестовалагдаһан хүнүүдые сүлөөлхые эрижэ, Калькуттска полициин ябуулгануудта эсэргүү эрид буруушааба.

УРУГВАЙН КОМПАРТИИН XV СЪЕЗД

МОНТЕВИДЕО, майн 19. (ТАСС). Уругвайн коммунистическэ партиин XV съезд *Монтевидео городой Муниципальна талмай* дээрэ майн 18-да баярай оршон байдалда нээгдээ.

Съездэ хабаадагшадые амаршалхын тула Уругвайн столицын 6000 шахуу ажалшад эб найрамдал хамгаалалгын ба национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэхые уряалһан лозунгнууд ба плакадуудые барижа ерэбэ.

Монтевидео департаментын па[...] тийна организациин секре[...] Родней Арисмендидэ үгэ ү[...] Тэрэ хадаа Бүхэсоюзна Ко[...] нистическэ (большевигүүдэй) [...] тиин Центральна Комитедһээ У[...] вайн компартиин XV съездэ [...] гээһэн амаршалгын иимэ те[...] раммые нүхэр И. В. Стал[...] хүндэлэлдэ сугларагшадай нэр[...] альгаташалган доро соносхон[...]

Уругвайн коммунистическэ партиин XV съезд

Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин Центральна Комитет хадаа Уругвайн Коммунистическэ партиин XV съездэ ахадүүгэй амаршалга хүргэнэ, хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлэй түлөө ба ажалшад таряашадтай тэрэнэй нигта холбоотой байхын түлөө, Уругвайн национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө ба гадаадын империалистнуудай һэдэлган[...] эсэргүү, эб найрамдалай түлөө шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү [...] сэхэ хэрэгтэнь Уругвайн ко[...] нистнуудта ба бүхы ажал[...] амжалтануудые хүсэнэ.

Советскэ Союзай Комму[...] тическэ партиин Центра[...] Комитедэй даалгабаряар

М. СУСЛО[...]

Польшын, Болгариин, Франциин, Италиин, Англиин, Испаниин, США-гай, Колумбиин, Парагвайн, Кубагай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудһаа, Германиин Социалистическэ едина партиһаа абтаһан амаршалганууд съездын нээлгэн дээрэ тэрэш[...] соносхогдоо.

Уругвайн компартиин генер[...] на секретарь Фухенио Гомес [...] ларагшадаар халуунаар угта[...] үгэ хэлэбэ.

Англиин правительствода Хитадай Арадай Республикын правительств[...] мэдүүлһэн буруушаал

ПЕКИН, майн 22. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна:

Майн 10-да английска правительство хадаа Хитадай Арадай Республикын гражданска авиациин Управлениин мэдэлдэ байгаа авиационно хоёр компанинууд — Хитадай национальна авиационно компаниин ба Центральна авиатранспортна компанида хамаатай 70 самолёдуудые Кайтак аэродром дээрэ һаатуулан бариха захиралтые гонконгско засагаархидта үгэбэ. Английска правительство Хитадай Арадай Республикатай дипломатическа харилсаануудые тогтоохо хүсэлтэй байһан тухайгаа мэдүүлһэн болобошье, Гонконгдохи Хитадай гүрэнэй зөөриие багааршье хүндэлжэ үзэнэгүй. Гонконгдо байгаа Хитадай Арадай Республ[...] эдэ 70 самолёдуудай зариман[...] гэмтэ этэгээдүүдээр ямар ушә[...] хорлогдон эбдэгдээб гэхэдэ, Гон[...] дохи английска засагаархид [...] самолёдуудай хамгаалалтые [...] хээгүй байба. Тиин мүнөө бо[...] до английска правительство [...] самолёдуудые һаатуулан бар[...] гэһэн захиралта үгэбэ. Майн [...] до гадаадын хэрэгүүдэй минис[...] орлогшо Чжан Хань-фу англ[...] правительствын зүгһөө хэ[...] хани ёһоной бэшэ энэ актда [...] гүү буруушаал мэдүүлһэн ба [...] тадай национальна авиац[...] компаниин болон Центр[...] авиатранспортна компаниин 70 [...] молёдуудые арестһаа дары сү[...] хыень английска правител[...] һаа эриһэн байна.

Боливида бүгэдэниитын забастовко боложо байна

НЬЮ-ЙОРК, майн 19. (ТАСС). Ла-Пасһаа Юнайтет Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр эхилһэн бүгэдэниитын забастовко Боливиин олонхи фабриканууд, түмэр харгынууд ба магазинуудай ажалые зогсообо. Ла-Пастахи олонхи һургуулинууд болон колледжинүүд хаагдаба. Винтовконуудаар зэбсэглэгдэһэн полициинхид центральна улицанууд, түмэр замай вокзалнууд ба аэродромуудые хинан шалгана.

Правительство забастовко болоһоной гэмые «политическэ агитаторнуудта» тохохые һэдэнэ. [...] шье, Боливи хадаа олово [...] бусад материалнуудта тогтоо[...] сэнгүүдэй һаяхан химдарууд[...] һан дээрэһээ экономическа ехэ [...] зис үзэжэ байна.

Бүгэдэниитын забостовко [...] салин хүлһэеэ дээшэлүүлхые [...] эсэргүүсэн бодоһон багша[...] дэмжэхын тула Боливиин ажа[...] дай конфедерациин уряалаар [...] носхогдобо.

Харюусалгатай редак[...]
Д. Д. ЛУБСАН[...]

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26 (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1-80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства промышленности и тран спорта—6-84; переводов—3-23 писем трудящихся и информации — 6-84 (2 зв.): об'явлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02304. издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000